

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555

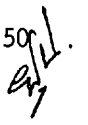
หมายเหตุ	เรื่อง	หน้า
1.	ข้อมูลทั่วไป	11
2.	เกณฑ์การเสนองบการเงิน	11
2.1	เกณฑ์การจัดทำและเสนองบการเงิน	11
2.2	มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่	11
2.3	การปรับปรุงข้อมูลเปรียบเทียบย้อนหลังและการจัดประเภทรายการใหม่	12
3.	สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ	12
4.	การบริหารความเสี่ยง	18
4.1	ข้อมูลความเสี่ยงธนาคาร	18
4.2	การบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ของธนาคาร	19
5.	การดำรงเงินกองทุน	21
6.	ประมาณการและข้อสมมติฐาน	21
7.	ข้อมูลเพิ่มเติม	22
7.1	รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	22
7.2	เงินลงทุนสุทธิ	22
7.3	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	24
7.4	ดอกเบี้ยค้างรับ	25
7.5	รายได้รอดตัดบัญชี	26
7.6	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	26
7.7	ลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ	27
7.8	ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	31
7.9	ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	32
7.10	สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน	32
7.11	สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ	33
7.12	สินทรัพย์อื่นสุทธิ	33
7.13	เงินรับฝาก	34
7.14	รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	34
7.15	ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	35

ศ.พ.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
 หมายเหตุประกอบงบการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555

หมายเหตุ	เรื่อง	หน้า
7.16	หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	36
7.17	เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	36
7.18	เจ้าหนี้โครงการรัฐบาล	37
7.19	เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร	37
7.20	เจ้าหนี้โครงการพักชำระหนี้ ปี 54	40
7.21	ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	40
7.22	หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น	41
7.23	หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาวะผูกพัน	41
7.24	หนี้สินอื่น	43
7.25	ทุนเรือนหุ้น	43
7.26	การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล	44
7.27	รายได้ดอกเบีย	45
7.28	ค่าใช้จ่ายดอกเบีย	45
7.29	รายได้ดอกเบียเงินให้สินเชื่อ	45
7.30	รายได้ขาดเขตันทุนเงิน - โครงการนโยบายรัฐ	46
7.31	เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ	46
7.32	รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	46
7.33	หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการด้อยค่า	47
7.34	สัญญาเช่าระยะยาว	47
7.35	ผลการดำเนินงาน	48
7.36	โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	48
7.37	โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	49
7.38	ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อการสนับสนุนและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน เฉพาะกิจ พ.ศ.....	50
7.39	การอนุมัติงบการเงิน	50

.....

50

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555

.....

1. ข้อมูลทั่วไป

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2549 เป็นรัฐวิสาหกิจประเภท ธนาคารเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจหลักในการเป็นสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชนบทซึ่งเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาล โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินและสนับสนุนการพัฒนาแก่กลุ่มเป้าหมายในชนบทไทย ทั้งที่เป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการ กลุ่มบุคคล องค์กรของชุมชน และสหกรณ์ทุกประเภท ที่เป็นองค์ประกอบในระบบเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย นอกจากนี้ยังได้รับมอบหมายภารกิจสำคัญจากรัฐบาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรอันเนื่องมาจากภาวะหนี้สินและราคาผลิตผลตกต่ำ (หมายเหตุ 7.7 7.19 และ 7.20)

2. เกณฑ์การเสนองบการเงิน

2.1 เกณฑ์การจัดทำและเสนองบการเงิน

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และแสดงรายการตามข้อกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 11/2553 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2553 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของธนาคารพาณิชย์และบริษัทโฮลดิ้งที่เป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

รอบระยะเวลาบัญชีเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน และสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม ของปีบัญชีถัดไป

งบการเงินได้รวมการดำเนินการที่สำคัญจากรัฐบาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในโครงการต่าง ๆ แต่ไม่ได้รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นจากโครงการตามนโยบายรัฐบาลที่มีมติคณะรัฐมนตรีให้แยกบัญชีออกจากการดำเนินงานปกติของ ธ.ก.ส. ได้แก่

1. โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตรปีการผลิต 2551/2552 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 และวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 (หมายเหตุ 7.19.1)
2. โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตรปีการผลิต 2554/2555 ส่วนที่เกินวงเงิน 90,000 ล้านบาท รวมถึงโครงการรับจํานําข้าวเปลือกนาปรังปี 2555 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 (หมายเหตุ 7.19.2)
3. โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตรปีการผลิต 2555/2556 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 (หมายเหตุ 7.19.3)

2.2 มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศสภาวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีหลายฉบับ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่ยังไม่มืผลบังคับใช้ในปี 2555 โดยมีฉบับที่เกี่ยวข้องกับ ธ.ก.ส. คือมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งกำหนดให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. ได้ประเมินแล้วว่าการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวข้างต้นมาถือปฏิบัติจะไม่มีผลกระทบที่เป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของ ธ.ก.ส. ในงวดที่เริ่มถือปฏิบัติ

Handwritten signature

2.3 การปรับปรุงข้อมูลเปรียบเทียบย้อนหลังและการจัดประเภทรายการใหม่

2.3.1 การปรับปรุงข้อมูลเปรียบเทียบย้อนหลัง

ธ.ก.ส. ได้ปรับข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2555 ย้อนหลังกรณีการจัดสรรเงินเป็นค่าใช้จ่าย สมทบเพื่อลดภาระการจ่ายเงินชดเชยของรัฐบาลโครงการพักชำระหนี้ในส่วนที่ ธ.ก.ส. เป็นผู้รับภาระดอกเบี้ยสำหรับระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 ซึ่งเดิม ธ.ก.ส. ได้บันทึกการรับรู้การจัดสรรเงินสมทบเพื่อลดภาระการจ่ายเงิน ชดเชยของรัฐบาลโครงการพักชำระหนี้ เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับเจ้าหนี้ในข้อมูลเปรียบเทียบ จำนวน 4,500 ล้านบาท โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าว ยังมีได้เกิดขึ้นจริง ในงวดนี้ ธ.ก.ส. ได้ปรับปรุงย้อนหลังงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2555 โดยปรับปรุงลดยอดค่าใช้จ่าย และเจ้าหนี้ดังกล่าวลง เพื่อให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป มีผลให้กำไรสุทธิสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2555 และกำไรสะสมยังไม่ได้จัดสรรเพิ่มขึ้น จำนวน 4,500 ล้านบาท และหนี้สิน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2555 ลดลง ด้วยจำนวนเดียวกัน

2.3.2 การจัดประเภทรายการใหม่

ข้อมูลเปรียบเทียบสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2555 ได้มีการจัดประเภทรายการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดง รายการในงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 โดย

(1) จัดประเภทรายการกองทุนบำเหน็จรวมเป็นประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน ซึ่งมีผลกระทบต่อ งบแสดงฐานะการเงินทำให้ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2555 เพิ่มขึ้นจำนวน 178.34 ล้านบาท และกองทุนบำเหน็จลดลงด้วยจำนวนเดียวกัน

(2) จัดประเภทรายการรายได้ค้างรับค่าบริการโครงการและชดเชยต้นทุนเงินโครงการนโยบายรัฐ ซึ่งเดิมบันทึกเป็น สินทรัพย์อื่น บันทึกรวมเป็นลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ ซึ่งมีผลกระทบทำให้ลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ เพิ่มขึ้นจำนวน 714.38 ล้านบาท และสินทรัพย์อื่นลดลงด้วยจำนวนเดียวกัน

3. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ในงบกระแสเงินสดหมายความว่ารวมถึงเงินสดในมือและรายการเงินสด ระหว่างเรียกเก็บ

3.2 การรับรู้รายได้

3.2.1 ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

(1) เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล และสินเชื่ออื่น รับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึง อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ ซึ่งรับรู้จากต้นเงินกู้จนถึงระยะเวลา 3 เดือน หลังจากวันครบกำหนดชำระ ตามสัญญา สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระดอกเบี้ย หรือต้นเงินและดอกเบี้ย ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป ให้ระงับการรับรู้รายได้ และบันทึกยกเลิกดอกเบี้ย ค้างชำระ ที่บันทึกเป็นรายได้แล้วนั้นออกจากบัญชี ส่วนดอกเบี้ยเงินกู้ค้างชำระหลังจากนั้นรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง

(2) เงินให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และเงินให้กู้ยืมบุคคลอื่นรับใช้หนี้ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง

esj

3.2.2 ดอกเบี้ยเงินชดเชยต้นทุนเงินโครงการนโยบายรัฐ

- (1) โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร รัฐบาลได้เงินชดเชยต้นทุนเงินตามเกณฑ์คงค้าง
- (2) โครงการประกันรายได้และโครงการนโยบายรัฐอื่น รัฐบาลตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

3.2.3 เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ

- (1) โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร รัฐบาลตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ
- (2) โครงการประกันรายได้ และโครงการนโยบายรัฐอื่น รัฐบาลตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

3.2.4 เงินปันผล รัฐบาลตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันที่มีสิทธิได้รับเงินปันผล

3.3 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

3.3.1 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย รัฐบาลตามเกณฑ์คงค้าง

3.3.2 ค่าธรรมเนียมและบริการ รัฐบาลตามเกณฑ์คงค้าง

3.3.3 ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น รัฐบาลตามเกณฑ์คงค้าง

3.4 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนเผื่อขาย แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม แสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของเจ้าของ และจะรับรู้กำไร (ขาดทุน) สุทธิ จากเงินลงทุนเมื่อจำหน่ายเงินลงทุนนั้น

เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนในความต้องการของตลาดที่เป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์เพื่อค้ารับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ โดยแสดงรวมอยู่ในกำไร (ขาดทุน) สุทธิ จากธุรกรรมเพื่อค้าและปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือไว้จนครบกำหนด แสดงในราคาทุนตัดจำหน่าย ส่วนเกินทุนหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าจะปรับกับดอกเบี้ยรับทุกสิ้นเดือน โดยใช้วิธีเส้นตรงคำนวณตามระยะเวลาที่ตราสารหนี้ครบกำหนด ซึ่งไม่มีผลแตกต่างที่เป็นสาระสำคัญจากวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนทั่วไป แสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการลดมูลค่าเงินลงทุนกรณีที่เกิดการด้อยค่า และบันทึกการรับรู้การด้อยค่าของเงินลงทุนเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.5 เงินให้สินเชื่อ

แสดงตามยอดต้นเงินคงเหลือ สำหรับเงินให้สินเชื่ออิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระและเช่าซื้อแสดงด้วยจำนวนหนี้ตามสัญญา รวมค่านายหน้าและค่าใช้จ่ายทางตรงเริ่มแรกจากการให้เช่าซื้อ และแยกแสดงรายได้รอดตัดบัญชีเป็นรายการหักจากเงินให้สินเชื่อ

ส่วนลดจากตัวเงินรับที่ยังไม่รับรู้เป็นรายได้ แสดงรวมอยู่ในหนี้สินอื่น

1/11/11

3.6 ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ธ.ก.ส. ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ โดยถือปฏิบัติให้สอดคล้องกับเกณฑ์การกันเงินสำรอง ของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยจัดกลุ่มลูกหนี้จำแนกตามอายุหนี้ค้ำรายบัญชีแบ่งเป็น 6 ระดับ ตามคุณภาพของลูกหนี้ ดังนี้

- (1) สินทรัพย์จัดชั้นปกติ หมายถึง ลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันไม่เกิน 1 เดือน
- (2) สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (3) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (4) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ
- (5) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันที่ครบกำหนดชำระ และลูกหนี้ดำเนินคดี
- (6) สินทรัพย์จัดชั้นสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ไม่มีความสามารถชำระหนี้ได้สิ้นเชิง ให้ตัดออกจากบัญชี

การกันเงินสำรอง การคำนวณการกันเงินสำรองของลูกหนี้ที่มีหลักประกัน ธ.ก.ส. ไม่ได้นำมามูลค่าหลักประกันมาใช้ในการคำนวณ โดยแบ่งการกันเงินสำรองเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) การกันเงินสำรองตามเกณฑ์ปกติ

กันเงินสำรองตามลักษณะการจัดชั้นสินทรัพย์แบ่งเป็น 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 สินทรัพย์จัดชั้นปกติ (ค้ำ 0 - 1 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 1 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 2 สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้ำเกิน 1 - 3 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 2 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 3 สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (ค้ำเกิน 3 - 6 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 4 สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย (ค้ำเกิน 6 - 12 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 5 สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ (ค้ำเกิน 12 เดือนขึ้นไป) และลูกหนี้ดำเนินคดี

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

(2) การกั้นเงินสำรองเกณฑ์ตามความจำเป็น

การกั้นเงินสำรองเกณฑ์ตามความจำเป็นแบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 เงินให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และเงินให้กู้ยืมบุคคลอื่นรับใช้หนี้ กั้นเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้างตามบัญชี

กลุ่มที่ 2 ลูกหนี้เงินกู้ประเภทประชาชนและลูกหนี้เงินกู้ซึ่งไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้พิจารณาเงินสำรองตามความจำเป็น โดยพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพของลูกหนี้ สำหรับกลุ่มลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงและไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้ กั้นสำรองในอัตราร้อยละของความเสียหายที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ หนี้สูญที่ได้รับคืนแสดงเป็นรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ

3.7 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับหนี้ที่มีปัญหาเพื่อผ่อนคลายภาระในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และช่วยการประกอบอาชีพของลูกหนี้และเพิ่มขีดความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้พร้อมทั้งเป็นการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพหนี้ของธนาคาร และเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในส่วนที่ธนาคารไม่สูญเสียโดยวิธีการนำมูลหนี้ของสัญญาเดิมหลายสัญญาของลูกหนี้รายเดียวกันมาจัดทำเป็นสัญญาใหม่โดยจัดทำเป็น 2 สัญญา สัญญาแรกรวมเฉพาะต้นเงินเดิมทุกสัญญา และคิดดอกเบี้ยตามอัตราปกติ ส่วนสัญญาที่สองรวมเฉพาะดอกเบี้ยรวมทุกสัญญาและไม่คิดดอกเบี้ยโดยกำหนดชำระคืนเงินกู้งวดใหม่ระยะเวลาไม่เกิน 20 ปี พร้อมทั้งจ่ายสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูการประกอบอาชีพในกรณีรายที่จำเป็น

ตามมติคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ในการประชุมครั้งที่ 7/2553 วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรลูกหนี้ที่ไม่เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (กฟก.) และลูกหนี้ที่เป็นสมาชิก กฟก. (ที่แสดงความประสงค์ขอใช้แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของ ธ.ก.ส.) โดยสถานะหนี้เป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) หรือหนี้ดำเนินคดี นับเป็นรายสัญญา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 ต้นเงินคงค้างไม่เกิน 2.5 ล้านบาทต่อราย และหนี้เงินกู้ทุกสัญญาของลูกหนี้ตามโครงการฟื้นฟูและพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและยากจน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2553 และลูกหนี้มีหนี้ตามสัญญาพักหนี้มาจนถึงปัจจุบัน กำหนดแนวทางปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยนำต้นเงินครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50) ตั้งเป็นบัญชีรวมต้นเงิน (ต้นเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้) สำหรับต้นเงินที่เหลืออีกครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50) ตั้งเป็นบัญชีรวมต้นเงิน (ต้นเงินพักรอการจัดการ) และนำดอกเบี้ยค้างชำระเดิมก่อนปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตั้งเป็นบัญชีรวมดอกเบี้ย (ดอกเบี้ยพักรอการจัดการ)

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ที่มีปัญหา เป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในโครงการต่างๆ ที่ลูกหนี้ประสบปัญหาการชำระหนี้ซึ่งเป็นไปตามวิธีปฏิบัติการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. และหากมีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จะบันทึกบัญชีขาดทุนจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.8 ทรัพย์สินรอการขาย แสดงบัญชีในราคาทุนหรือมูลค่าตลาดที่ต่ำกว่าหักค่าเผื่อการด้อยค่า และรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าหรือกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่า เป็นค่าใช้จ่ายหรือรายได้จากการดำเนินงานอื่นๆ ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จกำไรหรือขาดทุนจากการขายทรัพย์สินรอการขายหลังหักค่าใช้จ่ายในการขาย รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่นในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ แนวทางในการคำนวณค่าเผื่อการด้อยค่า ดังนี้

3.8.1 ให้ประเมินราคาทรัพย์สินรอการขายทุกปี ตั้งแต่ปีบัญชีถัดจากปีที่ได้รับทรัพย์สินมา

3.8.2 คำนวณค่าเผื่อการด้อยค่า กรณีที่ราคาประเมินต่ำกว่าราคาทุน หรือราคาประเมินต่ำกว่ามูลค่าคงเหลือตามบัญชี

3.9 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงบัญชีในราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคาคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคาร	50 ปี
การต่อเติมอาคาร	20 ปี
ยานพาหนะและอุปกรณ์	
- ยานพาหนะ (รถยนต์) หลังหักราคาซาก 20%	5 ปี
- ยานพาหนะ (รถจักรยานยนต์ และเรือยนต์) หลังหักราคาซาก 19%	4 ปี
- เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	5 ปี
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายสื่อสาร	4 ปี
ค่าปรับปรุงตกแต่งอาคารรอดับบัญชี	10 ปี

ทรัพย์สินที่มูลค่าการได้มาไม่เกิน 5,000 บาท ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดปีบัญชีที่ซื้อ กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายสินทรัพย์รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน แสดงบัญชีในราคาทุนหักด้วยค่าตัดจำหน่ายสะสม ค่าตัดจำหน่ายคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ตามอายุการให้ประโยชน์ กรณีไม่ทราบอายุการให้ประโยชน์ กำหนดอายุการให้ประโยชน์เท่ากับ 10 ปี

3.11 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน บันทึกรับรู้สัญญาเช่าการเงินเป็นสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า หรือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่า แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยจำนวนขั้นต่ำที่ต้องจ่ายจะป็นส่วนระหว่างหนี้สินและค่าใช้จ่ายทางการเงินเพื่อให้ได้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อหนี้สินคงค้างอยู่ ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะแสดงรวมอยู่ในเงินกู้ระยะยาวส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาจากสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์นั้น หรือตามอายุของสัญญาเช่าแล้วแต่อายุใดจะสั้นกว่า

3.12 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าดำเนินงาน บันทึกในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ ตามจำนวนเงินที่ต้องจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานโดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่า

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการยกเลิกสัญญาเช่าดำเนินงานก่อนหมดอายุสัญญาเช่า เช่น เบี้ยปรับที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้เช่า จะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่การยกเลิกนั้นเกิดขึ้น

สม/น.

3.13 สิทธิการเช่า สิทธิการเช่าแสดงด้วยราคาทุนหลังตัดจำหน่าย สิทธิการเช่าตัดจำหน่ายตามอายุของสัญญาเช่า สิทธิการเช่าสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่สร้างบนที่ดินราชพัสดุ ตัดจำหน่ายตามอายุการให้ประโยชน์ 20 ปี

3.14 การด้อยค่าของสินทรัพย์ สินทรัพย์คงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ธ.ก.ส. ได้สอบทานการด้อยค่าเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ดังกล่าวสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ โดยการสอบทานจะพิจารณาแต่ละรายการ ในกรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่าที่คาดว่าจะได้รับคืน จะบันทึกรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ และจะบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการด้อยค่าดังกล่าวไม่มีอยู่อีกต่อไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง โดยบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าในบัญชีรายได้จากการดำเนินงานอื่นๆ ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

3.15 เงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ บันทึกบัญชีเป็นเงินบาทตามอัตราขายฝากของธนาคารแห่งประเทศไทย

3.16 เงินกู้ที่มีข้อตกลงเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นพิเศษ เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นหลังวันที่ 31 ตุลาคม 2521 ซึ่งนำไปขายฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยมีข้อตกลงขายคืนเป็นพิเศษ ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รับเงินกู้กับวันที่นำไปขายฝากรับรู้เป็นกำไรหรือขาดทุนจากการขายฝากทั้งจำนวน

การนำเงินกู้ไปขายฝากกับธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกำหนดอัตราขายคืนเป็นพิเศษนั้น ในสัญญาขายฝากได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า ในกรณีธนาคารแห่งประเทศไทยมีความจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเงินเยนเป็นเงินสกุลอื่น หากต่อมามีการแลกเปลี่ยนเงินคืนเพื่อขายให้ ธ.ก.ส. แล้วเกิดผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน ธ.ก.ส. ต้องเป็นผู้รับภาระความเสี่ยงนั้น

3.17 รายได้รอการรับรู้ เป็นเงินช่วยเหลือหรือเงินบริจาคไม่ว่าจะได้รับเป็นเงินสดหรือเป็นสินทรัพย์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จะแสดงไว้ในส่วนของหนี้สินเป็นรายได้รอการรับรู้ แล้วจึงทยอยตัดบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบตลอดระยะเวลาที่จำเป็น โดยจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.18 ผลประโยชน์ของพนักงาน

3.18.1 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน

ธ.ก.ส. ได้จัดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังให้เข้าเป็นกองทุนจดทะเบียน เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2540 โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไอเอ็นจี (ประเทศไทย) จำกัด และ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม บัวหลวง จำกัด เป็นผู้จัดการกองทุน

ค่าใช้จ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานเป็นไปตามข้อบังคับของ “กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งจดทะเบียนแล้ว” โดยพนักงานจ่ายสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 3 - 11 ของเงินเดือนพนักงาน และ ธ.ก.ส. จ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 9 - 11 ของเงินเดือนพนักงาน ตามอายุการทำงานของพนักงาน

3.18.2 โครงการผลประโยชน์ของพนักงาน

ธ.ก.ส. ได้ประมาณการโครงการผลประโยชน์เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อตกลงของการจ้างงาน การประมาณการหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งได้นำข้อมูลทางสถิติมาเป็นปัจจัยในการประมาณการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในอนาคต และคำนวณคิดลดโดยใช้อัตราดอกเบี้ยของหุ้นกู้ภาคเอกชนระดับดีที่มีกำหนดเวลาใกล้เคียงกับระยะเวลาของหนี้สินดังกล่าว โดยแสดงเป็นส่วนหนึ่งของประมาณการหนี้สิน ผลแตกต่างที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยในแต่ละงวดบัญชีจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายหรือรายได้ในงวดนั้น

ศ.ก.ส.

4. การบริหารความเสี่ยง

4.1 ข้อมูลความเสี่ยงธนาคาร

หลักการบริหารความเสี่ยงและแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย

4.1.1 การกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน

คณะกรรมการธนาคารอนุมัติกรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรซึ่งครอบคลุมถึงแนวทางการบริหารความเสี่ยงทุกประเภท เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

4.1.2 การกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบ ดังนี้

- การระบุความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์เพื่อระบุความเสี่ยง สาเหตุ ปัจจัยภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดความเสี่ยง ซึ่งจะส่งผลให้ธนาคารไม่บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้
- การประเมินและวัดระดับความเสี่ยง เป็นการประเมินและวัดระดับความเสี่ยงโดยคำนึงถึงโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งความเสี่ยงก่อนการควบคุม (Inherent Risk) และความเสี่ยงที่เหลืออยู่หลังการควบคุม (Residual Risk)
- การจัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดวิธีการควบคุมและลดความเสี่ยง ซึ่งคำนึงถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยง เป็นสำคัญ โดยพิจารณาถึงความคุ้มค่าหรือผลตอบแทนที่ได้รับ เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ธนาคารยอมรับได้และให้สอดคล้องกับนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร
- การติดตามและรายงานความเสี่ยง เป็นการกำหนดให้มีระบบการติดตามผลการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมความเสียหายได้อย่างทันทั่วทั้ง

4.1.3 การกำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ธนาคารกำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยง ตลอดจนระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับความเสี่ยงที่ความเบี่ยงเบนจากระดับที่ธนาคารยอมรับได้ (Risk Tolerance) โดยกำหนดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น กฎกระทรวง หลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เกณฑ์การประเมินของกระทรวงการคลัง และเป้าหมายการดำเนินงานที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์องค์กร เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลและควบคุมให้การบริหารความเสี่ยงของธนาคารอยู่ในระดับที่ธนาคารยอมรับได้

4.1.4 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ธนาคารตระหนักดีว่าบุคลากรทุกคนรวมทั้ง กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการบริหารความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ทั้งภายในหน่วยงานของตน รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน จึงได้มีการสื่อสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้แก่พนักงานทุกคนอย่างทั่วถึง

4.1.5 การทำให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

ธนาคารได้จัดทำระเบียบว่าด้วยจริยธรรมของพนักงาน ซึ่งครอบคลุมจริยธรรมของพนักงานและผู้บริหารตลอดจนบทลงโทษ ซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมาย และจัดให้มีจรรยาบรรณสำหรับพนักงานและผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยจริยธรรมของพนักงาน ระเบียบว่าด้วยการป้องกันการขัดแย้งทางผลประโยชน์ และหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ เพื่อให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการปฏิบัติงานประจำวันและวัฒนธรรมองค์กรของธนาคาร

Handwritten signature/initials

4.2 การบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ ของธนาคาร

ข้อมูลความเสี่ยงของธนาคาร

4.2.1 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่คู่สัญญา (Counterparty) ของธนาคารไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อตกลงในสัญญาที่ได้ตกลงร่วมกันไว้ ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด และอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร โดยความเสี่ยงด้านเครดิตมีมูลค่าตามที่แสดงไว้ในด้านสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงินหลังจากหักสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแล้ว (หมายเหตุ 7.6) และไม่มีความเสี่ยงจากการกระจุกตัวด้านเครดิตที่เป็นนัยสำคัญ ธนาคารให้ความสำคัญกับการจัดโครงสร้างการบริหารความเสี่ยงแบบเหมาะสมที่มีการถ่วงดุล (Check and Balance) มีการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่ออย่างมีคุณภาพ ที่เหมาะสมกับการผลิตของลูกค้าอย่างครบวงจรตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) การใช้อัตรดอกเบี้ยที่เป็นการสะท้อนความเสี่ยงของสินเชื่อ มีการพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงผลิตภัณฑ์เดิมและผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อกำหนดทบทวนมาตรการ ในการกำกับดูแล มีการทบทวนและปรับปรุงนโยบาย และคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ติดตามและรายงานผลการบริหารความเสี่ยง เพื่อควบคุมความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกระบวนการใหม่ๆ รวมทั้ง การพัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องมือบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนทั้งด้านการวิเคราะห์ ประเมิน ติดตาม และรายงานความเสี่ยง อาทิ ระบบวิเคราะห์เงินกู้ (Credit Analysis System) ระบบประเมินความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Scoring and Credit Risk Rating) และการบริหารพอร์ตสินเชื่อ (Credit Portfolio Management) เป็นต้น เพื่อเสริมสร้างให้ระบบบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารได้มาตรฐานตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย และรองรับการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางของหลักเกณฑ์ Basel II

4.2.2 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่ธนาคารอาจได้รับความเสียหาย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของฐานหนี้ที่อยู่ในและนอกงบแสดงฐานะการเงินที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน ราคาตราสารทุน ที่มีผลกระทบในทางลบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร โดยประเภทของความเสี่ยงด้านตลาดแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้หรือเงินกองทุนได้รับผลกระทบในทางลบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกงบแสดงฐานะการเงิน ทั้งหมดที่มีความอ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย (Rate Sensitive Items) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Income) โดยในปีบัญชี 2555 ธนาคารได้มีการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเงินและเหมาะสมกับการดำเนินงานของธนาคาร ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยของธนาคารอยู่ในระดับต่ำ และอยู่ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ได้รับการอนุมัติ

2) ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้หรือเงินกองทุนได้รับผลกระทบในทางลบ เนื่องจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน การทำธุรกรรมในสกุลเงินต่างประเทศ หรือการมีสินทรัพย์หรือหนี้สินในเงินสกุลต่างประเทศ ทั้งนี้ จากการที่ธนาคารไม่มีนโยบายในการเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยกำหนดให้มีการดำรงเงินตราสกุลต่างประเทศ เพื่อรองรับการทำธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศกับลูกค้าเท่านั้น ทำให้ธนาคารได้รับผลกระทบจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนน้อยมาก และไม่มีนัยสำคัญ การบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนอยู่ในระดับต่ำ และอยู่ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ได้รับการอนุมัติ

3) ความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้หรือเงินกองทุนได้รับผลกระทบในทางลบ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตราสารหนี้และตราสารทุน ทำให้มูลค่าของพอร์ต เงินลงทุนเพื่อค้าและเผื่อขาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อทำกำไรของธนาคารลดลง ทั้งนี้ ในปีบัญชี 2555 ธนาคารมีการติดตามภาวะ การลงทุนในตลาดตราสารหนี้อย่างใกล้ชิด เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงจากการลงทุนในตลาดตราสารหนี้สอดคล้องกับนโยบายการลงทุนในตลาดตราสารหนี้ กอปรกับธนาคารลงทุนในธุรกรรมตราสารหนี้ไม่มากนัก ทำให้ความเสี่ยงจากราคาตราสารทุนของธนาคารยังอยู่ในระดับต่ำ และอยู่ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ได้รับการอนุมัติ

สำหรับมาตรการและเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกำหนดเพดานความเสี่ยงด้านตลาด ตลอดจนการใช้เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด เช่น Repricing Gap ในการประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (NII) ของธนาคารหากมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย การทำ Back Test เพื่อทดสอบความแม่นยำของเครื่องมือที่ใช้วัด การทดสอบภาวะวิกฤติ (Stress testing) โดยการจำลองสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงของปัจจัยเสี่ยงด้านตลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร

4.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่ธนาคารจะไม่สามารถชำระหนี้สินหรือภาระผูกพันที่ถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ทันเวลา หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้อย่างเพียงพอ หรือสามารถจัดหาเงินทุนได้แต่ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคาร ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ในปีบัญชี 2555 ธนาคารมีกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากประมาณการกระแสเงินสดเข้า - ออก และนำมาวิเคราะห์ คาดการณ์แนวโน้มระดับสภาพคล่อง โดยการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกระแสเงินสด (Sensitivity Analysis) ภายใต้อาณัติต่างๆ ทั้ง Base Case Most Likely Case และ Worst Case พร้อมทั้งจัดทำ Stress Test อีกทั้งมีการวิเคราะห์ผลต่าง (Gap Analysis) ของกระแสเงินสดรับและจ่าย เพื่อนำมาประเมินระดับสภาพคล่องในแต่ละช่วงเวลาสำหรับดูความเพียงพอของปริมาณสินทรัพย์สภาพคล่องที่ใช้รองรับความต้องการใช้เงินทุนของธนาคาร นอกจากนี้ ธนาคารได้กำหนดเพดานความเสี่ยง (Risk Limit) ในการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องขั้นต่ำ โดยมีการกำหนด Early Warning Signal และระดับสภาพคล่องที่เหมาะสม รวมทั้ง มีแผนสำรองฉุกเฉินกรณีเกิดวิกฤติ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมและบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง การรายงานความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (ALCO) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (RMC) คณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหาร ส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องของธนาคารอยู่ในระดับที่กำหนดไว้ภายใต้เพดานความเสี่ยงที่ได้รับการอนุมัติ

ศ.ป.

5. การดำรงเงินกองทุน

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2556</u>	<u>31 มีนาคม 2555</u>
	(ปรับปรุงใหม่)	
เงินกองทุนชั้นที่ 1		
ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว	51,842.51	49,243.86
ทุนสำรองตามกฎหมาย	6,725.21	5,795.21
กำไรสุทธิคงเหลือหลังการจัดสรร	38,456.31	32,136.14
รวมเงินกองทุนตามกฎหมาย	<u>97,024.03</u>	<u>87,175.21</u>

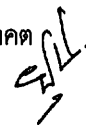
ตามข้อกำหนดของกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงกองทุนของ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2551 กำหนดให้ธนาคารดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ และภาวะผูกพันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.50 โดยมีเงื่อนไขว่า เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ของสินทรัพย์และภาวะผูกพันดังกล่าว ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 ธ.ก.ส. ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

	อัตราส่วนร้อยละ	
	<u>31 มีนาคม 2556</u>	<u>31 มีนาคม 2555</u>
	(ปรับปรุงใหม่)	
เงินกองทุนทั้งสิ้น	10.59	10.96
เงินกองทุนชั้นที่ 1	10.59	10.96

6. ประมวลการและข้อสมมติฐาน

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ธ.ก.ส. ต้องใช้การประมาณ และตั้งข้อสมมติฐานหลายประการซึ่งมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ประมวลการและข้อสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดปีบัญชีที่การประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวน หากการปรับประมาณการกระทบเฉพาะงวดนั้นๆ และจะบันทึกในงวดที่ปรับและงวดในอนาคต หากการปรับประมาณการกระทบทั้งงวดปัจจุบันและอนาคต

7. ข้อมูลเพิ่มเติม

7.1 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556			31 มีนาคม 2555		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ธนาคารแห่งประเทศไทย	16.23	160,300.00	160,316.23	10.65	143,340.00	143,350.65
ธนาคารพาณิชย์	779.64	27,260.00	28,039.64	266.71	44,350.00	44,616.71
อื่นๆ	935.82	-	935.82	379.93	-	379.93
รวม	1,731.69	187,560.00	189,291.69	657.29	187,690.00	188,347.29
บวก ดอกเบี้ยค้างรับ	-	104.39	104.39	0.01	81.54	81.55
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	-	(182.60)	(182.60)	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	1,731.69	187,481.79	189,213.48	657.30	187,771.54	188,428.84

รายการระหว่างธนาคาร - อื่น ๆ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวนเงิน 935.82 ล้านบาท และ 379.93 ล้านบาท
ได้รวมเงินฝากของกองทุนเคหะสงเคราะห์ จำนวน 0.20 ล้านบาท และ 0.20 ล้านบาท ตามลำดับ

เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินได้รวมเงินคงเหลือ ของโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร
ปีการผลิตต่าง ๆ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีการผลิต	หมายเหตุ	31 มีนาคม 25556	31 มีนาคม 2555
2551/2552	7.19.1	408.59	1,118.02
2554/2555	7.19.2	270.14	9,275.93
2555/2556	7.19.3	5,787.29	-

7.2 เงินลงทุนสุทธิ

7.2.1 เงินลงทุนเพื่อขาย

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร สปท.	1,536.82	-
พันธบัตรรัฐบาล	-	101.43
รวม	1,536.82	101.43
หัก ค่าเผื่อการปรับมูลค่า	0.61	(0.42)
รวมเงินลงทุนเพื่อขายสุทธิ	1,537.43	101.01

101.01

7.2 เงินลงทุนสุทธิ (ต่อ)

7.2.2 เงินลงทุนเพื่อค้า

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	99.99	-
รวมเงินลงทุนเพื่อค้า	99.99	-

7.2.3 ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
	ราคาทุน ตัดจำหน่าย	ราคาทุน ตัดจำหน่าย
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	44,815.84	38,306.48
พันธบัตรรัฐบาล	2,658.31	5,567.34
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	12,569.51	4,430.31
ตั๋วเงินคลัง	199.32	492.70
ตราสารหนี้ภาคเอกชน		
หุ้นกู้บริษัทหลักทรัพย์จดทะเบียน	524.88	-
รวมตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด	60,767.86	48,796.83

7.2.4 เงินลงทุนทั่วไป

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
	ราคาทุน	ราคาทุน
เงินลงทุนทั่วไป		
ตราสารหนี้ที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดในประเทศ		
บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด	12.00	12.00
บริษัท ไทย - แอ็คโกร เอ็กซ์เชนจ์ จำกัด	50.00	50.00
รวม	62.00	62.00
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า	(1.00)	-
รวมเงินลงทุนทั่วไปสุทธิ	61.00	62.00
รวมเงินลงทุนสุทธิ	62,466.28	48,959.84

7.3 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
7.3.1 เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล และโครงการนโยบายรัฐ		
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและนิติบุคคล	826,787.11	688,599.77
เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 7.3.3)	41,624.54	82,121.34
ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	2,014.78	0.04
ลูกหนี้เงินกู้โครงการธนาคารชุมชน	776.37	596.15
ลูกหนี้เงินกู้ตัวเงินซื้อลด	278.43	302.73
รวม	<u>871,481.23</u>	<u>771,620.03</u>
7.3.2 เงินให้สินเชื่ออื่น		
ลูกหนี้เงินกู้เคหะสงเคราะห์	4,025.32	3,811.37
ลูกหนี้เงินกู้กองทุนบรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	36.92	37.10
ลูกหนี้อิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระ และเช่าซื้อ	788.58	439.94
รวม	<u>4,850.82</u>	<u>4,288.41</u>
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	<u>876,332.05</u>	<u>775,908.44</u>

เงินให้สินเชื่อรวม ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวน 876,332.05 ล้านบาท และ 775,908.44 ล้านบาท รวมเงินให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตรที่ให้กับบุคคลทั่วไป นิติบุคคล องค์กร กองทุนหมู่บ้านและวิสาหกิจชุมชน จำนวน 152,086.53 ล้านบาท และ 98,111.12 ล้านบาท ตามลำดับ

7.3.3 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ (เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ)

เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวน 41,624.54 ล้านบาท และ 82,121.34 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นเงินที่ ธ.ก.ส. จ่ายสินเชื่อแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และบุคคลทั่วไป ตามโครงการนโยบายของรัฐบาล โดย ธ.ก.ส. ได้รับค่าบริการ และชดเชยต้นทุนเงินเป็นค่าตอบแทน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
รักษาเสถียรภาพราคาขาย (หมายเหตุ 7.36)	1,163.72	53.70
แผนฟื้นฟูการเกษตร และแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิต	1,806.93	2,023.61
รับจำหน่ายผลิตผลการเกษตรปีการผลิต 2554/2555	-	79,905.36
รับจำหน่ายผลิตผลการเกษตรปีการผลิต 2555/2556 (หมายเหตุ 7.37)	38,625.98	-
อื่นๆ	27.91	138.67
รวมเงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ	<u>41,624.54</u>	<u>82,121.34</u>

7.3.4 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ จำแนกตามประเภทการจัดชั้น ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556			31 มีนาคม 2555		
	ต้นเงิน		อัตรา	ต้นเงิน		อัตรา
	หลังหักรายได้	ค่าเผื่อหนี้ รอตัดบัญชี	ร้อยละ	หลังหักรายได้	ค่าเผื่อหนี้ รอตัดบัญชี	ร้อยละ
เงินสำรองชั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.						
จัดชั้นปกติ	825,609.47	8,256.09	1	709,189.07	7,091.89	1
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	17,780.45	355.61	2	30,113.21	602.26	2
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	7,891.98	7,891.98	100	16,098.59	16,098.59	100
จัดชั้นสงสัย	7,290.71	7,290.71	100	5,213.75	5,213.75	100
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	17,583.58	17,583.58	100	15,213.94	15,213.94	100
รวม	876,156.19	41,377.97		775,828.56	44,220.43	
เงินสำรองส่วนเกิน		129,119.19			107,667.93	
รวมค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		170,497.16			151,888.36	

เงินสำรองส่วนเกิน หมายถึง เงินสำรองที่ตั้งไว้สำหรับลูกหนี้เงินกู้ปรับโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ประสพภัยธรรมชาติ (อุทกภัย 53 - 54) ลูกหนี้โครงการพักชำระหนี้และลูกหนี้ที่มีความไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้

7.3.5 สินเชื่อด้อยคุณภาพ (Non Performing Loans : NPLs)

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 ธ.ก.ส. มีเงินให้สินเชื่อด้อยคุณภาพ จำนวน 32,766.27 ล้านบาท ซึ่งเป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสงสัยจะสูญ (หมายเหตุ 7.3.4) คิดเป็นร้อยละ 3.95 ของเงินให้สินเชื่อรวม จำนวน 829,856.69 ล้านบาท (หมายเหตุ 7.3.1) ซึ่งไม่รวมเงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ จำนวน 41,624.54 ล้านบาท

7.4 ดอกเบี้ยค้างรับ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ดอกเบี้ยค้างรับเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและนิติบุคคล	15,954.85	10,815.89
ดอกเบี้ยค้างรับบัตรสินเชื่อเกษตรกร	19.18	-
ดอกเบี้ยค้างรับเงินกู้โครงการธนาคารชุมชน	10.58	0.41
ดอกเบี้ยค้างรับเงินกู้เคหะสงเคราะห์และกองทุนบรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	1.19	0.95
รวมดอกเบี้ยค้างรับ	15,985.80	10,817.25

7.5 รายได้รอดตัดบัญชี

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
กำไรขายเข้าซื้อรอดตัดบัญชี	2.14	2.78
กำไรขายผ่อนชำระรอดตัดบัญชี	172.77	76.81
กำไรขายเชีอรอดตัดบัญชี	0.95	0.29
รวมรายได้รอดตัดบัญชี	<u>175.86</u>	<u>79.88</u>

7.6 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

	หน่วย : ล้านบาท						
	31 มีนาคม 2556						
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	สำรอง ส่วนเกิน	รวม
ยอดต้นงวด	7,091.89	602.26	16,098.59	5,213.75	15,213.94	107,667.93	151,888.36
หนี้สงสัยจะสูญ	1,179.98	(246.44)	(8,206.41)	2,082.28	2,512.04	21,451.26	18,772.71
หนี้สูญตัดบัญชี	(2.63)	(0.05)	(0.09)	-	(41.33)	-	(44.10)
ขาดทุนจากการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	(13.15)	(0.16)	(0.11)	(5.32)	(101.07)	-	(119.81)
ยอดปลายงวด	<u>8,256.09</u>	<u>355.61</u>	<u>7,891.98</u>	<u>7,290.71</u>	<u>17,583.58</u>	<u>129,119.19</u>	<u>170,497.16</u>

	หน่วย : ล้านบาท						
	31 มีนาคม 2555						
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	สำรอง ส่วนเกิน	รวม
ยอดต้นงวด	5,197.77	395.23	13,268.78	7,314.93	17,560.19	87,307.22	131,044.12
หนี้สงสัยจะสูญ	1,894.12	207.03	2,829.81	(2,101.18)	(2,116.49)	20,360.71	21,074.00
หนี้สูญตัดบัญชี	-	-	-	-	(117.73)	-	(117.73)
ขาดทุนจากการ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	-	-	-	-	(112.03)	-	(112.03)
ยอดปลายงวด	<u>7,091.89</u>	<u>602.26</u>	<u>16,098.59</u>	<u>5,213.75</u>	<u>15,213.94</u>	<u>107,667.93</u>	<u>151,888.36</u>

การคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกค้าที่มีหลักประกัน ธ.ก.ส. ได้คำนวณจากยอดคงเหลือของเงินให้สินเชื่อทั้งจำนวน โดยไม่ได้นำมาคูณค่าหลักประกันมาใช้ในการคำนวณ

Signature

7.7 ลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ลูกหนี้รอการชดใช้ต้นเงินจาก อคส.	7.7.1	98,595.76	70,912.07
ลูกหนี้รอการชดใช้ต้นเงินจาก อตก.	7.7.2	45,731.20	28,262.13
ลูกหนี้รอการชดใช้ดอกเบี้ยจาก คชก.	7.7.3	44.95	288.37
ลูกหนี้โครงการประกันรายได้เกษตรกร	7.7.4	36,599.00	42,711.77
ลูกหนี้โครงการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2554/55		-	6,451.03
ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน	7.7.5	1,178.53	576.46
ลูกหนี้รอการชดเชยค่าบริการ	7.7.6	522.27	137.92
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ ปี 2551		-	173.65
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ ปี 2555	7.7.7	1,756.67	-
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้		-	296.64
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการอุทกภัย ปี 49		-	1,580.74
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการอุทกภัย ปี 51		-	873.73
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการอุทกภัย ปี 53	7.7.8	2,783.94	3,156.14
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการอุทกภัย ปี 54 (10 จังหวัดภาคใต้)	7.7.9	379.88	424.43
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการเปลี่ยกระโดดสีน้ำตาล ปี 2552		-	841.57
ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการจัดซื้อรถตัดอ้อย	7.7.10	2.26	26.28
ลูกหนี้โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2554		-	74.77
ลูกหนี้โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2555	7.7.11	59.40	-
ลูกหนี้เงินโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตเกษตรกร		-	24.27
รวมลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ		187,653.86	156,811.97

7.7.1 ลูกหนี้รอการชดใช้ต้นเงินจาก อคส.

ธ.ก.ส.ได้ร่วมมือกับองค์การคลังสินค้า (อคส.) ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ตามนโยบายของรัฐบาล มีรายละเอียดดังนี้

		หน่วย : ล้านบาท	
โครงการ	ระยะเวลาโครงการ	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 51	มิ.ย.51 - มี.ค.56	2,616.47	19,221.10
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	มี.ค.52 - มี.ค.56	22,636.23	27,398.85
ข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	ต.ค.54 - พ.ย.55	21,192.33	23,429.19
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบ 1	ต.ค.55 - ม.ค.57	51,200.81	-
มันสำปะหลัง ปี 55/56	ธ.ค.55 - ก.ย.56	261.03	-
รับฝากข้าว ปี 52/53 (เปลี่ยนระยะเวลา)	พ.ย.52 - มี.ค.56	688.89	862.93
รวมลูกหนี้รอการชดใช้ต้นเงินจาก อคส.		98,595.76	70,912.07

7.7.2 ลูกหนี้รอการชดใช้เงินจาก อดท.

ธ.ก.ส. ได้ร่วมมือกับ อดท. ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร มีรายละเอียด ดังนี้

โครงการ	ระยะเวลาโครงการ	หน่วย : ล้านบาท	
		31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 51	มิ.ย.51 - มี.ค.56	-	7,180.80
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	มี.ค.52 - มี.ค.56	9,935.73	11,560.13
ข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	ต.ค.54 - พ.ย.55	23,631.09	9,521.20
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56 รอบ 1	ต.ค.55 - ม.ค.57	12,164.38	-
รวมลูกหนี้รอการชดใช้เงินจาก อดท.		45,731.20	28,262.13

7.7.3 ลูกหนี้รอการชดใช้ดอกเบี้ยจาก คชก.

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 ลูกหนี้รอการชดใช้ดอกเบี้ยจาก คชก. จำนวน 44.95 ล้านบาท และ 288.37 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นลูกหนี้ในส่วนของดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายที่เกิดจาก ธ.ก.ส. ดำเนินการตามนโยบายรัฐในโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตรต่าง ๆ ดังนี้

โครงการ	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 48/49	1.41	13.18
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 51 และ 52	-	207.22
ข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	43.54	-
รับฝากข้าวยุ่งฉาง ปี 52/53	-	21.63
ค่ารักษาคุณภาพข้าวเปลือก	-	32.13
ค่าใช้จ่ายในการระบายผลิตผล	-	14.21
รวมลูกหนี้รอการชดใช้ดอกเบี้ยจาก คชก.	44.95	288.37

7.7.4 ลูกหนี้โครงการประกันรายได้เกษตรกร

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวนเงิน 36,599 ล้านบาท และ 42,711.77 ล้านบาท เป็นยอดคงเหลือลูกหนี้ที่เกิดจากโครงการประกันรายได้เกษตรกรประจำปีบัญชี 2552/2553 และ 2553/2554 โดย ธ.ก.ส. สำรองจ่ายเงินชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาประกันกับราคาอ้างอิงให้เกษตรกรแทนรัฐบาลไปก่อน ซึ่ง ธ.ก.ส. จะได้รับชดเชยต้นทุน ดอกเบี้ยชดเชยต้นทุนเงินและค่าบริหารโครงการจากรัฐบาล มีรายละเอียดดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท					
	31 มีนาคม 2556			31 มีนาคม 2555		
	เงินชดเชย ส่วนต่าง	รับคืน จากรัฐบาล	คงเหลือ	เงินชดเชย ส่วนต่าง	รับคืน จากรัฐบาล	คงเหลือ
โครงการข้าวเปลือกนาปรัง 2552/2553 (รอบที่ 2)	19,302.79	14,303.05	4,999.74	19,302.79	8,190.70	11,112.09
โครงการข้าวเปลือกนาปรัง 2553/2554 (รอบที่ 2)	31,626.02	26.76	31,599.26	31,626.02	26.34	31,599.68
รวมลูกหนี้โครงการประกันรายได้เกษตรกร	50,928.81	14,329.81	36,599.00	50,928.81	8,217.04	42,711.77

eng

7.7.5 ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน

โครงการ	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
โครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร และแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิต	-	14.70
โครงการช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2554/55	-	61.16
โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตเกษตรกร	-	0.38
โครงการรับจำนำผลิตผลมันสำปะหลัง ปี 54/55	-	0.01
โครงการประกันรายได้เกษตรกรนาปรัง ปี 52/53	-	114.83
โครงการประกันรายได้เกษตรกรนาปรัง ปี 53/54	1,178.04	384.11
โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2554	-	1.27
โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2555	0.49	-
รวมลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน	1,178.53	576.46

7.7.6 ลูกหนี้รอการชดเชยค่าบริการ

โครงการ	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
โครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร และแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิต	-	137.56
โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตเกษตรกร	-	0.35
โครงการรับจำนำผลิตผลข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	6.70	-
โครงการรับจำนำผลิตผลข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55	485.68	-
โครงการรับจำนำผลิตผลมันสำปะหลัง ปี 54/55	4.36	0.01
โครงการรับจำนำผลิตผลยางพารา ปี 55	25.53	-
รวมลูกหนี้รอการชดเชยค่าบริการ	522.27	137.92

7.7.7 ลูกหนี้รอการชดเชยดอกเบี้ยโครงการพักชำระหนี้ ปี 2555

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 จำนวน 1,756.67 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจาก ธ.ก.ส. ได้ดำเนินโครงการฟื้นฟูและพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและผู้มีรายได้น้อย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ให้ปรับปรุงเงื่อนไขการดำเนินโครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้ต่ำกว่า 500,000 บาท ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 15 พฤศจิกายน 2554 และวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2555 ให้ขยายกลุ่มเป้าหมายและเพิ่มเติมรูปแบบการช่วยเหลือ โดยเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สถานะปกติของ ธ.ก.ส. เข้าร่วมโครงการพักหนี้ต่อเนื่องจากโครงการพักชำระหนี้ ปี 2554 โดยลูกหนี้ต้องมีหนี้ต้นเงินกู้คงเหลือ ณ สิ้นวันที่ 23 เมษายน 2555 รวมทุกสัญญา รายละเอียดไม่เกิน 500,000 บาท และหนี้เงินกู้ทุกสัญญาต้องมีสถานะเป็นหนี้ปกติ ณ วันที่มายื่นความจำนงเข้าร่วมโครงการ มีแนวทางดำเนินการดังนี้

แนวทางที่ 1 พักเงินต้นและลดดอกเบี้ยระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 ได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ทุกสัญญาที่ได้รับสิทธิเข้าโครงการลดร้อยละ 3 ต่อปี ลูกหนี้มีสิทธิกู้เงินตามข้อบังคับของธนาคาร ได้ตามศักยภาพ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยปกติ ตามการจัดชั้นโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของลูกค้าแต่ละราย ณ วันที่กู้เพิ่ม และถือเป็นสัญญานอกโครงการที่ต้องส่งชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ในแต่ละปีหรือรายงวดตามสัญญาเงินกู้สัญญาใหม่

แนวทางที่ 2 ลดอัตราดอกเบี้ยของเงินกู้ที่มีอยู่เดิมในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี โดยไม่พักเงินต้น เมื่อลูกหนี้ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยแล้วเสร็จ สิทธิเป็นอันสิ้นสุดลง เว้นแต่หนี้เงินกู้ที่มีวงจกรชำระหลายงวด สามารถลดดอกเบี้ยได้เป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 ลูกหนี้มีสิทธิกู้เงินตามข้อบังคับของธนาคาร โดยคิดอัตราดอกเบี้ยปกติ ตามการจัดชั้นโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของลูกค้าแต่ละราย ณ วันที่กู้เพิ่ม และถือเป็นสัญญานอกโครงการที่ต้องส่งชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย เมื่อครบกำหนดชำระหนี้ในแต่ละปีหรือรายงวดตามสัญญาเงินกู้สัญญาใหม่

ทั้งนี้ ตามมติ ค.ร.ม. วันที่ 24 เมษายน 2555 รัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีชดเชยให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1.5 ต่อปี

7.7.8 ลูกหนี้ออกรายชดเชยดอกเบี้ยโครงการอุทกภัย ปี 53

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวนเงิน 2,783.94 ล้านบาท และ 3,156.14 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจาก ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยในปี 2553 โดยขยายเวลาการชำระหนี้และงดคิดดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2553 - วันที่ 31 มีนาคม 2556 โดยรัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา MRR - 1

7.7.9 ลูกหนี้ออกรายชดเชยดอกเบี้ยโครงการอุทกภัย ปี 54 (10 จังหวัดภาคใต้)

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวนเงิน 379.88 ล้านบาท และ 424.43 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจาก ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย วาดภัย และดินถล่ม (ภาคใต้) ในปี 2554 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2554 และลูกค้านำด้านสถาบัน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2554 โดยขยายเวลาการชำระหนี้และงดคิดดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2554 - วันที่ 31 มีนาคม 2557 โดยรัฐบาลจะจัดสรรงบประมาณชดเชยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา MRR - 1

กรณีเกษตรกรลูกค้าที่ประสบอุทกภัย ปี 2554 เข้าซ้อนกับโครงการพักชำระหนี้ ปี 2554 (ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้) ให้ได้รับสิทธิการช่วยเหลือตามโครงการอุทกภัย ปี 2554

7.7.10 ลูกหนี้ออกรายชดเชยดอกเบี้ยโครงการจัดซื้อรถตัดอ้อย

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวนเงิน 2.26 ล้านบาท และ 26.28 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจากการที่ รัฐบาลได้มอบหมายให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการตามโครงการสินเชื่อสำหรับการจัดซื้อรถตัดอ้อยเพื่อแก้ไขปัญหาอ้อยไฟไหม้ และการขาดแคลนแรงงาน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 และวันที่ 7 กันยายน 2553 อนุมัติวงเงินกู้ปีละ 1,000 ล้านบาท ระยะเวลาโครงการ 3 ปี (1 ตุลาคม 2552 - 30 กันยายน 2555) โดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา MRR - 2 โดยเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยจากผู้ร้อยละ 2.00 ต่อปี และรัฐบาลเป็นผู้ชำระส่วนต่างดอกเบี้ยเงินกู้ ทั้งนี้รัฐบาลจะรับภาระชดเชยส่วนต่างดอกเบี้ยเงินกู้สิ้นสุดโครงการ ไม่เกินวันที่ 30 มิถุนายน 2561

ศ.ก.ส.

7.7.11 ลูกหนี้โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2555

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 จำนวน 59.40 ล้านบาท เป็นลูกหนี้ที่เกิดจากรัฐบาลได้มอบหมายให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2555 ซึ่งกำหนดให้กองทุนส่งเสริมการประกันภัยพิบัติที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกำหนดกองทุนส่งเสริมการประกันภัยพิบัติ พ.ศ.2555 ร่วมกับบริษัทประกันภัยภายในประเทศ ดำเนินการตามโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2555 ระยะเวลาดำเนินการขอเอาประกันภัยภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และจังหวัดชุมพร ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม - 12 กันยายน 2555 ภาคใต้ ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม - 12 ตุลาคม 2555 กำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย 120 บาทต่อไร่ อัตราเบี้ยประกันภัยสุทธิเท่ากับ 129.47 บาทต่อไร่ (รวมอากรแสตมป์และภาษีมูลค่าเพิ่ม) เกษตรกรทั่วไปรับภาระอัตราไร่ละ 60.00 บาท ลูกค้าธนาคารรับภาระอัตราไร่ละ 50 บาท ธ.ก.ส. สมทบให้ลูกค้าไร่ละ 10 บาท รัฐบาลสมทบอัตราไร่ละ 69.47 บาท ในกรณีที่ ธ.ก.ส. ส่างรองจ่ายเงินค่าเบี้ยประกันภัยให้สามารถเบิกเงินชดเชยตามที่จ่ายจริงพร้อมด้วยอัตราดอกเบี้ยในอัตรา FDR + 1

7.8 ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ เป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการตีทรัพย์สินชำระหนี้และจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556			
	ยอดยกมา	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	คงเหลือ
ทรัพย์สินรอการขาย	98.76	-	2.61	96.15
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าทรัพย์สินรอการขาย	(27.92)	-	(27.87)	(0.05)
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	70.84	-	(25.26)	96.10

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 ธ.ก.ส. มีค่าเผื่อการด้อยค่าทรัพย์สินรอการขายที่ลดลงจากการโอนกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าทรัพย์สินรอการขาย จำนวน 27.87 ล้านบาท เนื่องจากมีการประเมินราคาใหม่

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2555			
	ยอดยกมา	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	คงเหลือ
ทรัพย์สินรอการขาย	99.72	-	0.96	98.76
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าทรัพย์สินรอการขาย	(28.34)	-	(0.42)	(27.92)
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	71.38	-	0.54	70.84

Handwritten signature/initials

7.9 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2556

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์สุทธิ
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	ค่าเสื่อมราคา	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ที่ดิน	2,601.37	178.76	0.75	2,779.38	-	-	-	-	2,779.38
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3,695.74	1,203.77	1.22	4,898.29	2,530.51	55.17	1.22	2,584.46	2,313.83
ส่วนต่อเติมอาคาร	284.00	-	0.09	283.91	278.27	2.08	0.05	280.30	3.61
ส่วนปรับปรุงอาคาร	1,136.81	296.45	37.07	1,396.19	403.99	134.37	36.80	501.56	894.63
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	3,641.34	959.97	224.73	4,376.58	2,940.47	350.01	223.70	3,066.78	1,309.80
ยานพาหนะ	2,066.75	15.19	111.17	1,970.77	1,244.09	170.95	107.31	1,307.73	663.04
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	2,445.77	1,786.47	2,164.69	2,067.55	-	-	-	-	2,067.55
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	15,871.78	4,440.61	2,539.72	17,772.67	7,397.33	712.58	369.08	7,740.83	10,031.84

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2555

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์สุทธิ
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	ค่าเสื่อมราคา	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ที่ดิน	2,468.77	132.60	-	2,601.37	-	-	-	-	2,601.37
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3,553.40	143.04	0.70	3,695.74	2,490.28	40.66	0.43	2,530.51	1,165.23
ส่วนต่อเติมอาคาร	284.38	-	0.38	284.00	275.15	3.37	0.25	278.27	5.73
ส่วนปรับปรุงอาคาร	965.18	216.92	45.29	1,136.81	338.61	109.51	44.13	403.99	732.82
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	3,672.38	276.75	307.79	3,641.34	2,937.21	309.52	306.26	2,940.47	700.87
ยานพาหนะ	1,879.07	346.46	158.78	2,066.75	1,258.59	139.03	153.53	1,244.09	822.66
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	1,641.00	1,248.26	443.49	2,445.77	-	-	-	-	2,445.77
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	14,464.18	2,364.03	956.43	15,871.78	7,299.84	602.09	504.60	7,397.33	8,474.45

7.10 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2556

เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	75.66
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	8.89
รวม	84.55
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(5.27)
รวมสินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	79.28

7.11 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556								สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนสุทธิ
	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม				
	ต้นงวด	เพิ่ม(ลดลง)	ตัดจำหน่าย	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่ม(ลดลง)	ตัดจำหน่าย	ปลายงวด	
ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์	437.08	215.05	8.11	644.02	359.16	19.55	8.11	370.60	273.42
	437.08	215.05	8.11	644.02	359.16	19.55	8.11	370.60	273.42

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2555								สินทรัพย์ ไม่มีตัวตนสุทธิ
	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม				
	ต้นงวด	เพิ่ม(ลดลง)	ตัดจำหน่าย	ปลายงวด	ต้นงวด	เพิ่ม(ลดลง)	ตัดจำหน่าย	ปลายงวด	
ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์	413.87	28.32	5.11	437.08	336.64	27.63	5.11	359.16	77.92
	413.87	28.32	5.11	437.08	336.64	27.63	5.11	359.16	77.92

7.12 สินทรัพย์อื่นสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS	756.69	756.69
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS	(756.69)	(756.69)
	-	-
ลูกหนี้อื่น	363.19	255.88
หัก ค่าเพื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอการชดใช้	(44.82)	(33.12)
	318.37	222.76
ลูกหนี้เงินกองทุนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	1,782.94	1,781.39
ลูกหนี้เงินทุนหมุนเวียนหนี้สินข้าราชการครู	363.26	514.20
ดอกเบี้ยเงินฝากจ่ายล่วงหน้า	106.02	262.77
ดอกเบี้ยค้างรับเงินลงทุน	350.70	191.22
เงินมัดจำ	8.82	7.17
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	72.09	18.14
ค่าใช้จ่ายรอตัดจ่าย	20.57	-
พัสดुकคงคลัง	3.94	3.22
รายได้ค้างรับ - ค่าบริการโครงการอื่น ๆ	49.21	20.53
น้ำมันเชื้อเพลิง	0.28	0.22
สิทธิการเช่าสุทธิ	13.52	15.01
รวมสินทรัพย์อื่นสุทธิ	3,089.72	3,036.63

ลูกหนี้เงินกองทุนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน และลูกหนี้เงินทุนหมุนเวียนหนี้สินข้าราชการครู เป็นเงินที่
 ธ.ก.ส. จ่ายสินเชื่อ โดยได้รับเงินจากส่วนราชการตามโครงการนโยบายรัฐบาล ธ.ก.ส. ได้รับค่าบริการเป็นค่าตอบแทน

สิทธิการเช่าสุทธิ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวน 13.52 ล้านบาท และ 15.01 ล้านบาท ตามลำดับ ได้หัก
 รายการสิทธิการเช่าตัดบัญชี จำนวน 1.49 ล้านบาท และ 1.88 ล้านบาท ตามลำดับ

ธ.ก.ส. ได้บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้รื้อดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS จำนวน 756.69 ล้านบาท เนื่องจาก
 ระบบ CBS ไม่สามารถใช้งานได้และ ธ.ก.ส. ได้บอกเลิกสัญญา ซึ่งอยู่ระหว่างการฟ้องร้องดำเนินคดีเรียกชดเชยมูลค่าทรัพย์สินตาม
 โครงการจากคู่สัญญา นอกจากนี้ได้บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้อื่นสำหรับลูกหนี้รื้อการชดเชยที่ไม่เคลื่อนไหวเป็นเวลานานกว่า 1 ปี
 ในอัตราร้อยละ 100 จำนวน 44.82 ล้านบาท

7.13 เงินรับฝาก

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2556</u>	<u>31 มีนาคม 2555</u>
จ่ายเงินเมื่อทวงถาม	2,289.39	3,518.25
ออมทรัพย์	747,693.37	662,014.92
จ่ายเงินเมื่อสิ้นระยะเวลา		
- ไม่ถึง 6 เดือน	91,689.23	74,256.05
- 6 เดือนไม่ถึง 1 ปี	20,249.15	16,514.75
- 1 ปีขึ้นไป	16,139.47	13,067.96
บัตรเงินฝากทวีสิน	122,796.38	117,886.89
รวมเงินรับฝาก	<u>1,000,856.99</u>	<u>887,258.82</u>

7.14 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ

	หน่วย : ล้านบาท					
	<u>31 มีนาคม 2556</u>			<u>31 มีนาคม 2555</u>		
	<u>เมื่อทวงถาม</u>	<u>มีระยะเวลา</u>	<u>รวม</u>	<u>เมื่อทวงถาม</u>	<u>มีระยะเวลา</u>	<u>รวม</u>
ตัวสัญญาใช้เงิน - ธนาคารแห่งประเทศไทย	-	25,223.68	25,223.68	-	671.07	671.07
ตัวสัญญาใช้เงิน - ธนาคารพาณิชย์	-	500.00	500.00	300.00	1,500.00	1,800.00
ตัวสัญญาใช้เงิน - สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	1,122.11	-	1,122.11	1,078.44	-	1,078.44
ตัวสัญญาใช้เงิน - ธนาคารอื่น	350.00	500.00	850.00	160.00	-	160.00
ตลาดซื้อคืนพันธบัตรภาคเอกชน	-	24,022.00	24,022.00	-	31,100.00	31,100.00
รวมทั้งสิ้น	<u>1,472.11</u>	<u>50,245.68</u>	<u>51,717.79</u>	<u>1,538.44</u>	<u>33,271.07</u>	<u>34,809.51</u>

10/1

7.15 ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2556			31 มีนาคม 2555		
	กำหนดชำระ	กำหนดชำระ	รวม	กำหนดชำระ	กำหนดชำระ	รวม
	ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี		ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี	
เงินกู้ในประเทศ	1,005.42	10,015.00	11,020.42	5.42	11,020.42	11,025.84
เงินกู้ต่างประเทศ						
เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (JBIC)	335.01	1,323.33	1,658.34	354.11	1,658.34	2,012.45
รวมตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	1,340.43	11,338.33	12,678.76	359.53	12,678.76	13,038.29

เงินกู้ในประเทศ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 จำนวน 11,020.42 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้จากกระทรวงการคลัง จำนวน 20.42 ล้านบาท และออกพันธบัตร ธ.ก.ส. จำนวน 11 ครั้งๆ ละ 1,000 ล้านบาท รวมจำนวน 11,000 ล้านบาท มีรายละเอียด ดังนี้

1. เงินกู้จากกระทรวงการคลัง (โครงการรัฐบาลยืม 480) เป็นเงินกู้เพื่อให้เกษตรกรกู้ระยะสั้นและปานกลาง เฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วงเงิน 116.42 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.25 ต่อปี คงเหลือจำนวน 3.76 ล้านบาท โดยมีกำหนดชำระคืนเงินกู้ ทุกวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ๆ ละ 3.76 ล้านบาท ซึ่งมีกำหนดชำระงวดสุดท้ายวันที่ 31 ธันวาคม 2556 และเงินกู้จากกระทรวงการคลัง (งบประมาณรายจ่ายปี 2516) เป็นเงินกู้เพื่อให้เกษตรกรตามโครงการสินเชื่อการเกษตรระยะยาว วงเงิน 50 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี คงเหลือจำนวน 16.66 ล้านบาท โดยมีกำหนดชำระคืนเงินกู้ทุกวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ๆ ละ 1.66 ล้านบาท ซึ่งมีกำหนดชำระงวดสุดท้ายวันที่ 31 ธันวาคม 2565

2. การออกพันธบัตร ธ.ก.ส. จำนวน 11 ครั้ง ๆ ละ 1,000 ล้านบาท รวมจำนวน 11,000 ล้านบาท ชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน สำหรับต้นเงินชำระครั้งเดียวเมื่อครบกำหนด รายละเอียดดังนี้

ครั้งที่/ปี	อายุพันธบัตร (ปี)	อัตราดอกเบี้ย % (ต่อปี)	ครบกำหนดชำระ	จำนวนเงิน
1/2551	5	4.45	25 กันยายน 2556	1,000.00
2/2551	7	4.55	25 กันยายน 2558	1,000.00
1/2552	6	3.55	5 กุมภาพันธ์ 2558	1,000.00
2/2552	8	3.97	5 กุมภาพันธ์ 2560	1,000.00
3/2552	10	4.29	5 กุมภาพันธ์ 2562	1,000.00
4/2552	6	3.60	19 กุมภาพันธ์ 2558	1,000.00
6/2552	10	4.29	19 กุมภาพันธ์ 2562	1,000.00
8/2552	7	4.20	25 กันยายน 2559	1,000.00
9/2552	8	4.25	25 กันยายน 2560	1,000.00
10/2552	9	4.29	25 กันยายน 2561	1,000.00
11/2552	5	3.90	6 ตุลาคม 2557	1,000.00
รวม				11,000.00

สำหรับพันธบัตร ธ.ก.ส. 2552 ครั้งที่ 5 ยกเลิกการประมูล

เงินกู้ต่างประเทศ เป็นเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (JBIC) ครั้งที่ 6 - 13 จำนวน 8 สัญญา ธ.ก.ส.ได้นำไปขายฝากกับธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งจำนวน ยอดเงินกู้คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 จำนวน 6,774.85 ล้านบาท เป็นเงินบาทจำนวน 1,658.34 ล้านบาท

7.16 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

		หน่วย : ล้านบาท
		<u>31 มีนาคม 2556</u>
หนี้สินสัญญาเช่าการเงิน		78.77
บวก ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่ารอดตัดบัญชี		4.22
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานตามสัญญาเช่ารอดตัดบัญชี		20.57
รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน		<u><u>103.56</u></u>

7.17 เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร

	<u>31 มีนาคม 2556</u>				<u>31 มีนาคม 2555</u>			
	ยอดยกมา <u>1 เม.ย.55</u>	รับสมทบ	จ่าย	คงเหลือ	ยอดยกมา <u>1 เม.ย.54</u>	รับสมทบ	จ่าย	คงเหลือ
เจ้าหนี้กองทุน								
- สนับสนุนการวิจัย	185.21	-	(35.89)	149.32	143.75	50.00	(8.54)	185.21
- สนับสนุนการพัฒนาการตลาดของลูกค้า	796.81	-	(15.60)	781.21	800.00	-	(3.19)	796.81
- เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	450.77	-	(119.52)	331.25	477.32	-	(26.55)	450.77
- บรรเทาความเดือดร้อน ผู้ประสบภัย ธรรมชาติและภัยพิบัติ	790.44	-	(68.80)	721.64	911.06	-	(120.62)	790.44
รวมเจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	<u>2,223.23</u>	<u>-</u>	<u>(239.81)</u>	<u>1,983.42</u>	<u>2,332.13</u>	<u>50.00</u>	<u>(158.90)</u>	<u>2,223.23</u>

เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวน 1,983.42 ล้านบาท และ 2,223.23 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นยอดคงเหลือของเงินสมทบเข้ากองทุนต่าง ๆ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ซึ่งมีมติเห็นชอบหลักการจัดสรรเงินจากรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายเพื่อสมทบกองทุนสนับสนุนการวิจัย กองทุนสนับสนุน การพัฒนาการตลาดของลูกค้า กองทุนเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กองทุนบรรเทาความเดือดร้อนผู้ประสบภัยธรรมชาติและภัยพิบัติ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 20 ของรายได้สุทธิ หลังหักค่าใช้จ่ายโดยพิจารณาตามผลประกอบการและความเหมาะสมในแต่ละปี

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 ธ.ก.ส. ไม่ได้จัดสรรเงินสมทบเข้ากองทุนเพิ่ม แต่มีการจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุน รวมจำนวน 239.81 ล้านบาท โดยบันทึกลดยอดเจ้าหนี้กองทุนธนาคารโดยตรง และสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2555 ธ.ก.ส. ได้จัดสรรเงินเป็นค่าใช้จ่ายสมทบกองทุนสนับสนุนการวิจัย โดยบันทึกรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายคู่กับเจ้าหนี้กองทุนจำนวน 50 ล้านบาท โดยในระหว่างปีได้จ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของกองทุนต่าง ๆ และบันทึกลดยอดเจ้าหนี้กองทุนธนาคารโดยตรง รวมจำนวน 158.90 ล้านบาท

efl

7.18 เจ้าหนี้โครงการรัฐบาล

ธ.ก.ส.ได้รับเงินจากส่วนราชการเพื่อจ่ายสินเชื่อให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และบุคคลทั่วไป (ข้าราชการครู) ตามนโยบายของรัฐบาล และนำเงินส่งคืนส่วนราชการเมื่อได้รับชำระหนี้เงินกู้จากเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และบุคคลทั่วไป (ข้าราชการครู) จากการให้สินเชื่อโครงการพิเศษ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
เจ้าหนี้ค้ำปยุกระทรง	0.45	0.47
เจ้าหนี้โครงการปรับระบบการเกษตร	5.06	5.26
เจ้าหนี้โครงการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจทดแทนมันสำปะหลัง	1.60	1.65
เจ้าหนี้โครงการนำร่องเพื่อลดพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	20.79	21.03
เจ้าหนี้แผนฟื้นฟูการเกษตร	557.08	469.92
เจ้าหนี้ตามแผนปรับโครงสร้างระบบผลิการเกษตร	1,300.44	1,573.13
เจ้าหนี้เงินทุนหมุนเวียนหนี้สินข้าราชการครู	363.26	514.50
เจ้าหนี้กองทุนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน	1,796.34	1,802.23
รวมเจ้าหนี้โครงการรัฐบาล	4,045.02	4,388.19

7.19 เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร

		หน่วย : ล้านบาท	
	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
- เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	7.19.1	408.59	1,118.02
- เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	7.19.2	270.14	9,275.93
- เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	7.19.3	5,787.29	-
รวมเจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร		6,466.02	10,393.95

7.19.1 เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2552 โดยรัฐบาลจัดหาเงินทุนให้ ธ.ก.ส.

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. กู้เงินด้วยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินในวงเงินไม่เกิน 110,000 ล้านบาท โดยมีกระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยรวมทั้งรับภาระต้นเงิน ดอกเบี้ยจากเงินกู้ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ในวงเงิน 3,932.70 ล้านบาท โดยแยกบัญชีและงบการเงินออกจากการดำเนินงานปกติของ ธ.ก.ส. ตามโครงการในลักษณะธุรกรรมตามนโยบายพิเศษของรัฐ (Public Service Obligation : PSO) และให้ผลการดำเนินโครงการดังกล่าวไม่นับรวมเป็นสินทรัพย์เสี่ยง ที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (CAR) ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.

11/11

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 ธ.ก.ส. ได้กู้เงินโดยออกตั๋วสัญญาใช้เงิน และเงินกู้ Term Loan เพื่อนำไป
จ่ายเงินกู้เกษตรกรโครงการต่างๆ จำนวน 31,128.70 ล้านบาท และ 38,608 ล้านบาท ตามลำดับ (หมายเหตุ 7.23.2.1) โดยมีลูกหนี้
คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 (ไม่รวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส.) จำนวน 31,077.73 ล้านบาท และ
38,587.98 ล้านบาท ตามลำดับ จึงเป็นเงินกู้ของโครงการคงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวน 50.97 ล้านบาท
และ 20.02 ล้านบาท ตามลำดับ

เงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการ ได้บันทึกรวมอยู่ในงบการเงิน ธ.ก.ส. โดยแสดงคู่กับบัญชีเจ้าหนี้
โครงการรับจํานําผลิตผล ปีการผลิต 2551/2552 ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2556</u>	<u>31 มีนาคม 2555</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 7.1)	408.59	1,118.02
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผล ปีการผลิต 2551/2552 ประกอบด้วย		
- เงินกู้ Term Loan เหลือจ่าย	50.97	20.02
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	341.39	785.82
- เงินรับจากลูกหนี้รอโอนให้รัฐบาล	16.23	312.18
รวมเจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	<u>408.59</u>	<u>1,118.02</u>

7.19.2 เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 แสดงยอด
คงเหลือจำนวน 270.14 ล้านบาท และ 9,275.93 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการ
บันทึกรวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2556</u>	<u>31 มีนาคม 2555</u>
สินทรัพย์		
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 7.1)	270.14	9,275.93
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผล ปีการผลิต 2554/2555 ประกอบด้วย		
- เงินกู้ Term Loan เหลือจ่าย	-	3,976.72
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	270.14	5,299.21
รวมเจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	<u>270.14</u>	<u>9,275.93</u>

เงินชดเชยจากรัฐบาลคงเหลือ จำนวน 270.14 ล้านบาท เป็นเงินชดเชยต้นทุนเงินและเงินชดเชยค่าบริการโครงการที่ได้รับจากรัฐบาล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 ซึ่งอนุมัติในหลักการเงินจ่ายขาดเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ในส่วนของ ธ.ก.ส. วงเงินจำนวน 14,882.41 ล้านบาท เป็นค่าดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายบริหารสินเชื่อ (จำแนกเป็น ค่าชดเชยต้นทุนเงิน จำนวน 10,611.57 ล้านบาท และค่าบริการโครงการ จำนวน 4,270.84 ล้านบาท)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 ธ.ก.ส. ได้รับเงินงบประมาณเพื่อชดเชยต้นทุนเงินและค่าบริการโครงการจากรัฐบาล จำนวน 5,496 ล้านบาท รวมกับเงินชดเชยคงเหลือยกมาต้นงวด จำนวน 5,299.21 ล้านบาท รวมเป็นเงินชดเชยจำนวน 10,795.21 ล้านบาท บันทึกรับรู้เป็นรายได้ชดเชยต้นทุนเงิน จำนวน 4,053.03 ล้านบาท ค่าบริการโครงการ จำนวน 2,783.98 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น จำนวน 3,688.06 ล้านบาท ตามลำดับ จึงเป็นเงินชดเชยจากรัฐบาลคงเหลือจำนวน 270.14 ล้านบาท

7.19.3 เจ้าหน้าที่โครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 อนุมัติให้ดำเนินการโครงการรับจํานำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2555/2556 (เป็นการช่วยเหลือต่อเนื่องจากโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/2555 และโครงการนาปรังปี 2555) เฉพาะในส่วนของข้าวเปลือกนาปี จำนวน 15 ล้านตัน โดยเริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2555 เป็นต้นไปและอนุมัติวงเงินเพื่อการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นเงิน 240,000 ล้านบาท โดยเป็นวงเงินสินเชื่อเพิ่มเติมจำนวนไม่เกิน 150,000 ล้านบาท เมื่อรวมกับวงเงินที่คณะรัฐมนตรีมีมติไว้เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 จำนวน 269,160 ล้านบาท จะต้องไม่เกินกรอบวงเงินจำนวน 410,000 ล้านบาท ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติไว้เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 สำหรับค่าบริการสินเชื่อให้คิดในอัตราต่ำกว่าร้อยละ 2.5 (ปัจจุบันคิดอัตราร้อยละ 2.25) สำหรับเงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายให้ชดเชยต้นทุนเงินในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ FDR + 1

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 ธ.ก.ส. ได้รับเงินงบประมาณเพื่อชดเชยต้นทุนเงินและชดเชยค่าบริการโครงการสำหรับโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 จากรัฐบาล จำนวน 8,287.51 ล้านบาท โดยบันทึกรับรู้เป็นรายได้ชดเชยต้นทุนเงิน จำนวน 1,294.43 ล้านบาท ค่าบริการโครงการ จำนวน 1,199.79 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายออกพันธบัตร จำนวน 6 ล้านบาท จึงเป็นเงินชดเชยจากรัฐบาล คงเหลือ จำนวน 5,787.29 ล้านบาท

เงินสดและเงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการบันทึกรวมอยู่ในงบการเงิน ธ.ก.ส. โดยแสดงคู่กับบัญชีเจ้าหน้าที่โครงการรับจํานำผลผลิต ปีการผลิต 2555/2556 ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2556</u>
สินทรัพย์	
เงินสดและรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 7.1)	5,787.29
หนี้สิน	
เจ้าหน้าที่โครงการรับจํานำผลผลิต ปีการผลิต 2555/2556 ประกอบด้วย	
- เงินชดเชยจากรัฐบาล	5,787.29
รวมเจ้าหน้าที่โครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	<u>5,787.29</u>

Handwritten signature

7.20 เจ้าหน้าที่โครงการพักชำระหนี้ ปี 2554

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2554 เห็นชอบหลักการดำเนินโครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อย และประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้คงค้างต่ำกว่า 500,000 บาท เพื่อช่วยบรรเทาภาระหนี้สินให้แก่เกษตรกรรายย่อยและประชาชนผู้มีรายได้น้อย

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการ โครงการฟื้นฟูและพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและยากจน เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2554 เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่มีหนี้ต้นเงินกู้คงเหลือรวมกันทุกสัญญารายละไม่เกิน 500,000 บาท และมีปัญหาหนี้ค้างชำระ อันเนื่องมาจากเหตุสุจริตและจำเป็น เกษตรกรลูกค้าต้องสมัครใจและแสดงความประสงค์ เข้าร่วมโครงการและต้องจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพ ตลอดระยะเวลา 3 ปี เพื่อให้สามารถพัฒนาขีดความสามารถในการชำระหนี้ได้ หลังจากสิ้นสุดการพักหนี้แล้ว เกษตรกรลูกค้าที่เข้าโครงการฟื้นฟูและพักหนี้ ไม่ต้องชำระต้นเงินกู้และดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2557 เป็นระยะเวลา 3 ปี มีลูกค้าเข้าร่วมโครงการจำนวน 392,700 ราย รัฐบาล จะจัดสรรงบประมาณชดเชยให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 ธ.ก.ส. ได้รับเงินงบประมาณเพื่อชดเชยต้นทุนเงินโครงการพักชำระหนี้ ปี 2554 จากรัฐบาล จำนวน 1,992.44 ล้านบาท รวมกับเงินชดเชยคงเหลือยกมาต้นงวด จำนวน 1,701.77 ล้านบาท รวมเป็นเงินชดเชย จำนวน 3,694.21 ล้านบาท บันทึกรับรู้เป็นรายได้ชดเชยต้นทุนเงิน จำนวน 1,894.70 ล้านบาท ค่าบริหารโครงการ จำนวน 73.94 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น จำนวน 429.81 ล้านบาท ตามลำดับ จึงเป็นเงินชดเชยจากรัฐบาลคงเหลือ จำนวน 1,295.76 ล้านบาท

7.21 ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน

7.21.1 ประมาณการผลประโยชน์พนักงาน

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ต้นทุนบริการในอดีต	4,081.83	3,743.81
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	699.70	446.03
ผลประโยชน์จ่ายในงวด	(123.60)	(108.01)
รวมประมาณการผลประโยชน์พนักงาน	4,657.93	4,081.83

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการผลประโยชน์ของพนักงานเมื่อเกษียณอายุตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย มีดังนี้

อัตราการขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย	7.5%
อัตราการลาออกเฉลี่ย	0.4%
อัตราการคิดลด	4.0%

7.21.2 กองทุนบำเหน็จ

เงินกองทุนบำเหน็จ เป็นเงินที่กักไว้ตามข้อบังคับกองทุนบำเหน็จ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกักเงินไว้จ่ายให้กับพนักงานที่ออกจากงาน เงินกองทุนบำเหน็จมีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ยอดยกมา	275.89	245.24
รับสมทบระหว่างปี	10.76	109.15
จ่ายบำเหน็จและโอนไปกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	(12.36)	(78.50)
รวมกองทุนบำเหน็จ	274.29	275.89
รวมประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	4,932.22	4,357.72

en

7.22 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 ธ.ก.ส. มีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการผูกฟ้องคดีรายที่สำคัญจำนวน 2,388.71 ล้านบาท คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ ซึ่งเมื่อคดีถึงที่สุด ธ.ก.ส. คาดว่าจะไม่มีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. อย่างมีสาระสำคัญ

7.23 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและภาระผูกพัน

7.23.1 ภาระผูกพันอื่น ธ.ก.ส. ได้ออกหนังสือค้ำประกันให้แก่บุคคลทั่วไปและกิจการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน	4.65	14.98
ค้ำประกันการทำงาน	52.55	64.14
ค้ำประกันสัญญาจ้างต่าง ๆ	6,910.52	3,850.40
ค้ำประกันการใช้กระแสไฟฟ้า น้ำประปา	159.22	155.22
ค้ำประกันสัญญาซื้อขาย	863.33	434.79
ค้ำประกันการรับจัดบริการขนส่งในกิจการฮัจย์	1.26	5.73
ภาระลูกหนี้จองซื้อ Forward	-	14.62
ภาระลูกหนี้จากการเปิด L/C	14.79	14.66
รวมภาระผูกพันอื่น	8,006.32	4,554.54

7.23.2 ภาระผูกพันโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร (แยกแสดงงบการเงินออกจากการดำเนินงานปกติของ ธ.ก.ส.)

ภาระผูกพัน	หมายเหตุ	หน่วย : ล้านบาท	
		31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
- โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	7.23.2.1	31,128.70	38,608.00
- โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	7.23.2.2	267,116.00	30,000.00
- โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	7.23.2.3	94,428.00	-
รวมภาระผูกพันโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร		392,672.70	68,608.00

7.23.2.1 ภาระผูกพันโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552

เป็นภาระผูกพันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 (หมายเหตุ 7.19.1) ในการจัดหาเงินเพื่อดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล ธ.ก.ส. ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินโดยกระทรวงการคลัง เป็นผู้ค้ำประกันรวมทั้งรับภาระต้นเงินและดอกเบี้ย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. สามารถดำเนินการบริหารหนี้ด้วยการ Refinance ธ.ก.ส. จึงดำเนินการกู้ Term Loan เพื่อชำระตั๋วสัญญาใช้เงิน วงเงินกู้ Term Loan ปัจจุบัน (ครั้งที่ 8) มีระยะเวลาครบกำหนดไม่เกินวันที่ 21 พฤษภาคม 2557 อัตราดอกเบี้ยต่ำสุดของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 6 เดือน (FDR) ประเภทบุคคลธรรมดาของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่เฉลี่ย 4 แห่ง (บมจ. ธนาคารกรุงเทพ บมจ. ธนาคารกรุงไทย บมจ. ธนาคารกสิกรไทย และ บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์) เป็นฐานในการคำนวณดอกเบี้ยเงินกู้ บวกส่วนต่าง (Spread) ตามการประมูล

กสิ

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 และวันที่ 31 มีนาคม 2555 มียอดเงินกู้ Term Loan คงเหลือดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	<u>31 มีนาคม 2556</u>	<u>31 มีนาคม 2555</u>
ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	22,458.20	11,060.00
ธนาคารออมสิน	8,670.50	15,548.00
ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	-	12,000.00
รวมภาระผูกพันโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	<u>31,128.70</u>	<u>38,608.00</u>

7.23.2.2 ภาระผูกพันโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

เป็นภาระผูกพันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 (หมายเหตุ 7.19.2) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ ธ.ก.ส. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในวงเงินไม่เกิน 269,160 ล้านบาท โดยมีกระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย รวมทั้งรับภาระต้นเงิน ดอกเบี้ยจากเงินกู้ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากโครงการทั้งหมด ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้จัดหาเงินกู้ Term Loan ออกตัวสัญญาใช้เงินและพันธบัตรเพื่อใช้ในโครงการ ฯ มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	<u>31 มีนาคม 2556</u>	<u>31 มีนาคม 2555</u>
เงินกู้ Term Loan	111,116.00	3,000.00
ตัวสัญญาใช้เงิน	17,000.00	-
พันธบัตร	139,000.00	-
รวมภาระผูกพันโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	<u>267,116.00</u>	<u>3,000.00</u>

7.23.2.3 ภาระผูกพันโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

เป็นภาระผูกพันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 (หมายเหตุ 7.19.3) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปีจำนวน 15 ล้านตัน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2555 เป็นต้นไป และอนุมัติวงเงินเพื่อการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นเงิน 240,000 ล้านบาท โดยเป็นวงเงินสินเชื่อเพิ่มเติม จำนวนไม่เกิน 150,000 ล้านบาท คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ ธ.ก.ส. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีกระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย รวมทั้งรับภาระต้นเงิน ดอกเบี้ยจากเงินกู้ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากโครงการทั้งหมด ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้จัดหาเงินกู้ Term Loan ออกตัวสัญญาใช้เงินและพันธบัตรเพื่อใช้ในโครงการ ฯ มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	<u>31 มีนาคม 2556</u>
เงินกู้ Term Loan	62,428.00
ตัวสัญญาใช้เงิน	2,000.00
พันธบัตร	<u>30,000.00</u>
รวมภาระผูกพันโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	<u>94,428.00</u>

Handwritten signature/initials

7.24 หนี้สินอื่น

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
แคชเชียร์เช็ค และเช็คของขวัญ	292.71	524.21
เงินประกัน	26.00	21.68
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	4,709.01	3,660.97
สำรองกองทุนประกันภัย	68.78	69.05
เจ้าหนี้ประกันรายได้เกษตรกรผลิตผล	147.31	-
เจ้าหนี้อื่น	5,397.86	3,796.34
รวมหนี้สินอื่น	10,641.67	8,072.25

เจ้าหนี้อื่น จำนวน 5,397.86 ล้านบาท เป็นเจ้าหนี้ออจ่ายคืนให้ส่วนราชการ จำนวน 2,864.19 ล้านบาท เจ้าหนี้และบุคคลภายนอก จำนวน 1,107.13 ล้านบาท และอื่น ๆ จำนวน 1,426.54 ล้านบาท

7.25 ทุนเรือนหุ้น

	31 มีนาคม 2556		31 มีนาคม 2555	
	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
หุ้นสามัญ				
กระทรวงการคลัง	517,337,824	51,733.78	491,409,951	49,141.00
สถาบันเกษตรกร	944,186	94.42	898,686	89.86
สถาบันการเงิน	300	0.03	300	0.03
เอกชน	141,551	14.16	127,880	12.79
รวม	518,423,861	51,842.39	492,436,817	49,243.68
หุ้นบุริมสิทธิ				
เอกชน	1,226	0.12	1,786	0.18
รวม	1,226	0.12	1,786	0.18
รวมทุนเรือนหุ้น	518,425,087	51,842.51	492,438,603	49,243.86

ew

7.25 ทุนเรือนหุ้น (ต่อ)

หุ้นสามัญ เพิ่มขึ้นในงวดนี้จำนวน 25,987,044 หุ้น ประกอบด้วยหุ้นของกระทรวงการคลัง ซึ่งใช้เงินปันผลที่ได้รับจาก ธ.ก.ส. ซื้อหุ้นเพิ่มจำนวน 18,427,873 หุ้น และส่วนที่กระทรวงการคลังได้รับเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เพิ่มทุนให้แก่ ธ.ก.ส จำนวน 7,500,000 หุ้น รวมหุ้นสามัญเพิ่มขึ้นของกระทรวงการคลัง จำนวน 25,927,873 หุ้น สถาบันเกษตรกร ซื้อหุ้นเพิ่มจำนวน 45,500 หุ้น และเอกชนทั่วไป ซื้อหุ้นเพิ่ม จำนวน 13,671 เป็นหุ้นที่ออก และเรียกชำระเต็มมูลค่าแล้ว จำนวน 518,423,861 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท เป็นเงิน 51,842.39 ล้านบาท (กระทรวงการคลังถือหุ้นร้อยละ 99.79)

หุ้นบุริมสิทธิ เป็นหุ้นที่ครบกำหนดไถ่ถอนแล้วทั้งจำนวน เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2549

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. ขยายทุนเรือนหุ้นจากเดิม จำนวน 50,000 ล้านบาท เป็นจำนวน 60,000 ล้านบาท ตามข้อเสนอของกระทรวงการคลัง เพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานตามภารกิจหลัก ของ ธ.ก.ส. ในการเป็นสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชนบทและดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล

7.26 การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล

ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่ กค 0806.3/2267 ลงวันที่ 26 มิถุนายน 2555 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. จัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2554 จำนวน 6,065.41 ล้านบาท และตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ที่ กค 0811.2/ล52 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2554 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. จัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2553 จำนวน 5,400.68 ล้านบาท ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	กำไรปีบัญชี 2554	กำไรปีบัญชี 2553
โบนัสกรรมการ	2.81	3.11
โบนัสพนักงาน	3,285.96	2,728.11
เงินปันผลหุ้นสามัญ (จำนวน 492,436,817 หุ้น หุ้นละ 3.75 บาท)	1,846.64	1,779.46
สำรองตามกฎหมาย	930.00	890.00

เงินปันผลหุ้นสามัญประจำปีบัญชี 2554 จำนวน 1,846.64 ล้านบาท เป็นของกระทรวงการคลังจำนวน 1,842.79 ล้านบาท ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2535 ที่กำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินปันผลของ ธ.ก.ส. ให้กระทรวงการคลัง นำเงินปันผลที่ได้รับไปซื้อหุ้นเพิ่มทุน ธ.ก.ส. ทั้งจำนวน แต่เนื่องจากทุนของ ธ.ก.ส. มีอยู่เพียง 500 ล้านหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 100 บาท) เรียกชำระแล้วในระหว่างงวด จำนวน 492,478,072 หุ้น คงเหลือเพียง 7,521,928 หุ้น ไม่เพียงพอสำหรับการนำเงินปันผล ที่จ่ายกระทรวงการคลัง (จำนวน 18,427,873 หุ้น) กระทรวงการคลังจึงได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเพิ่มทุนเรือนหุ้นของ ธ.ก.ส. จากจำนวน 500 ล้านหุ้น เป็นจำนวน 600 ล้านหุ้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2555 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. ขยายทุนเรือนหุ้นจากเดิม 50,000 ล้านบาท เป็นจำนวน 60,000 ล้านบาท ตามข้อเสนอ ของกระทรวงการคลัง สำหรับเงินปันผล หุ้นสามัญของกระทรวงการคลังจำนวน 1,842.79 ล้านบาท ดังกล่าวข้างต้น ธ.ก.ส. ได้บันทึกเป็นการเพิ่มทุนแล้ว

efl

7.27 รายได้ดอกเบี้ย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	3,273.85	5,101.38
พันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินสถาบันการเงิน	1,914.65	1,503.76
เงินให้สินเชื่อ (หมายเหตุ 7.29)	46,617.81	40,590.25
เงินชดเชยต้นทุนเงินโครงการนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 7.30)	8,486.22	5,657.49
เงินกู้เคหะสงเคราะห์	93.99	92.28
รวมรายได้ดอกเบี้ย	60,386.52	52,945.16

7.28 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
เงินรับฝาก	16,924.36	12,951.20
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	891.24	1,122.73
เงินกู้ยืม	535.52	581.57
อื่น ๆ	0.33	0.36
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	18,351.45	14,655.86

7.29 รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้เกษตรกร สถาบัน และนิติบุคคล	41,400.99	37,405.81
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้นโยบายรัฐ	21.73	46.77
รายได้ดอกเบี้ยบัตรสินเชื่อเกษตรกร	58.36	-
รายได้ดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารชุมชน	36.75	27.41
รายได้ดอกเบี้ยตั๋วเงินซื้อลด	30.34	41.61
รายได้ดอกเบี้ยอิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระ และเช่าซื้อสุทธิ	23.65	26.81
รายได้เงินชดเชยพักชำระหนี้ ปี 54	1,894.70	918.50
รายได้เงินชดเชยพักชำระหนี้ ปี 55	2,061.16	-
รายได้เงินชดเชยมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	-	134.67
รายได้เงินชดเชยอุทกภัย ปี 51	-	0.14
รายได้เงินชดเชยอุทกภัย ปี 53	310.96	778.22
รายได้เงินชดเชยอุทกภัย ปี 54	556.57	758.51
รายได้เงินชดเชยอุทกภัย ปี 54 (10 จังหวัดภาคใต้)	177.35	424.06
รายได้เงินชดเชยเพลิงกระโดดสีน้ำตาลปี 2552	-	1.46
รายได้เงินชดเชยจัดซื้อรถตัดอ้อย	45.02	26.28
รายได้เงินชดเชยนาเกลือ ปี 55	0.23	-
รวมรายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ	46,617.81	40,590.25

esll.

7.30 รายได้ชดเชยต้นทุนเงิน - โครงการนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551-2553	2,025.81	3,786.57
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	4,053.03	892.92
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	1,294.43	-
โครงการประกันรายได้ผลิตผลการเกษตร	954.93	910.06
โครงการจ่ายเงินเยียวยาให้เกษตรกรผู้ประสบภัย	155.02	61.16
โครงการนโยบายรัฐอื่นๆ	3.00	6.78
รวมรายได้ชดเชยต้นทุนเงิน - โครงการนโยบายรัฐ	8,486.22	5,657.49

รายได้ชดเชยต้นทุนเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 และ 2555 จำนวนเงิน 8,486.22 ล้านบาท และ 5,657.49 ล้านบาท ตามลำดับ เป็นรายได้จากการดำเนินโครงการตามที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) มีมติมอบหมายให้ ธ.ก.ส. จัดหาเงินมาใช้ดำเนินโครงการ โดยรัฐบาลจะชดเชยต้นทุนเงินให้กับ ธ.ก.ส. ในอัตราที่กำหนดตามระยะเวลาของแต่ละโครงการ กรณีระยะเวลาโครงการสิ้นสุดลง หากมีต้นทุนที่รัฐบาลต้องชดใช้ให้กับ ธ.ก.ส. คงเหลืออยู่จะรับรู้รายได้ต่อไปจนกว่ารัฐบาลจะชำระต้นทุนเสร็จสิ้น สำหรับโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 รัฐบาลจะชดเชยต้นทุนเงินให้กับ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR+1

7.31 รายได้เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	2,783.98	732.87
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	1,199.79	-
โครงการประกันรายได้ผลิตผลการเกษตร	-	303.66
โครงการนโยบายรัฐอื่นๆ	147.47	163.24
รวมรายได้เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ	4,131.24	1,199.77

7.32 รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555
รายได้ตลาดกลางและฉางข้าว	11.94	17.16
รายได้ค่าฤชาธรรมเนียม	9.07	7.18
กำไรจากการขายทรัพย์สิน	64.58	64.70
รายได้เงินลงทุน	2.36	0.39
รายได้เบ็ดเตล็ด	331.84	198.36
รวมรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	419.79	287.79

7.33 หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการด้อยค่า

	หน่วย : ล้านบาท		
	ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ		หนี้สงสัยจะสูญ
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555	31 มีนาคม 2556
เกษตรกร - เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และนิติบุคคล	29,140.61	40,238.34	(11,097.73)
- ลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟู	21,091.15	13,820.71	7,270.44
- ปรับปรุงโครงสร้างหนี้(รวมต้น)	37,886.72	41,140.07	(3,253.35)
- รับใช้หนี้เงินกู้	664.96	681.28	(16.32)
- ลูกหนี้ที่ประสบภัยธรรมชาติ	54,661.34	22,437.87	32,223.47
- โครงการพักชำระหนี้	23,866.98	29,985.18	(6,118.20)
- ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมนิติบุคคล	3,027.48	3,477.48	(450.00)
- ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	20.15	-	20.15
รวม	<u>170,359.39</u>	<u>151,780.93</u>	<u>18,578.46</u>
ลูกหนี้อีสลามขายเช่าซื้อค่างชำระ	105.07	100.24	4.83
ลูกหนี้เงินกู้เคหะสงเคราะห์	8.44	1.23	7.21
ลูกหนี้ธนาคารชุมชน	21.38	5.96	15.42
ลูกหนี้ตัวเงินซื้อลด	2.88	-	2.88
รวมทั้งสิ้น (หมายเหตุ 7.6)	<u>170,497.16</u>	<u>151,888.36</u>	<u>18,608.80</u>
หนี้สงสัยจะสูญรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน			182.60
หนี้สูญตัดบัญชี			44.10
ขาดทุนจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้			119.81
รวมหนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการด้อยค่า			<u>18,955.31</u>

7.34 สัญญาเช่าระยะยาว

ธนาคารมีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าระยะยาว โดยมีส่วนที่ครบกำหนดชำระตามระยะเวลา นับตั้งแต่วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

สัญญาเช่า	หน่วย : ล้านบาท			รวม
	31 มีนาคม 2556			
	ไม่เกิน 1 ปี	ตั้งแต่ 1-5 ปี	เกิน 5 ปีขึ้นไป	
ที่ดินและ/หรืออาคาร	267.36	118.49	371.93	757.78
อุปกรณ์สำนักงาน	186.65	115.70	16.26	318.61
เช่ารถยนต์	65.96	18.16	-	84.12
รวมสัญญาเช่าระยะยาว	<u>519.97</u>	<u>252.35</u>	<u>388.19</u>	<u>1,160.51</u>

es/

7.35 ผลการดำเนินงาน การดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2556 มีผลกำไรสุทธิ 9,086.58 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดก่อน 309.97 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.53 ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับปีก่อนได้ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	31 มีนาคม 2556	31 มีนาคม 2555	เพิ่ม(ลด)	ร้อยละ
รายได้ดอกเบี้ย	60,386.52	52,945.16	7,441.36	14.05
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	(18,351.45)	(14,655.87)	3,695.58	25.22
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	42,035.07	38,289.29	3,745.78	9.78
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	2,044.21	1,664.96	379.25	22.78
รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	4,555.64	1,493.01	3,062.63	205.13
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ	(39,548.34)	(32,670.65)	6,877.69	21.05
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	<u>9,086.58</u>	<u>8,776.61</u>	<u>309.97</u>	<u>3.53</u>

7.36 โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 วงเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนรับจํานําข้าวเปลือก จำนวน 410,000 ล้านบาท แต่ ธ.ก.ส. มีสภาพคล่องที่จะสนับสนุนและดำเนินงานตามโครงการได้เพียง 90,000 ล้านบาท วงเงินส่วนที่ขาดอีกจำนวน 320,000 ล้านบาท รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณาจัดหาเงินทุนให้ ธ.ก.ส. เพื่อใช้ในการรับจํานํา

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นคราวๆ ตามแผนการใช้จ่ายเงินของโครงการ ภายในวงเงินไม่เกิน 269,160 ล้านบาท โดยมีกระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย ทั้งนี้ให้รัฐบาลรับประกันต้นเงิน ดอกเบี้ยจากเงินกู้ และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากโครงการทั้งหมด

วงเงินตามแผนการใช้จ่ายเงินของโครงการฯ จำนวน 269,160 ล้านบาท นอกจากใช้ในโครงการรับจํานําข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/2555 แล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้นำมาใช้ในโครงการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (จำแนกตามแหล่งเงินในแต่ละโครงการ)

โครงการ	วงเงินใช้ไป	แหล่งเงินที่ใช้			รวม
		ธ.ก.ส.	ธ.ก.ส. สํารองจ่าย	เงินกู้	
ข้าวเปลือกนาปี ปี 54/55	70,399.42	13,633.58	31,189.84	25,576.00	70,399.42
ข้าวเปลือกนาปรัง ปี 55	193,910.00	-	-	193,910.00	193,910.00
มันสำปะหลัง ปี 54/55	27,630.00	-	-	27,630.00	27,630.00
โครงการรักษาเสถียรภาพราคายาง ปี 55	<u>21,163.72</u>	<u>-</u>	<u>1,163.72</u>	<u>20,000.00</u>	<u>21,163.72</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>313,103.14</u>	<u>13,633.58</u>	<u>32,353.56</u>	<u>267,116.00</u>	<u>313,103.14</u>

ex/

ธ.ก.ส.ได้กู้เงิน Term Loan ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและพันธบัตร เพื่อนำไปจ่ายเงินกู้เกษตรกรโครงการต่างๆ รวมทั้งสิ้น 267,116 ล้านบาท ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท
เงินกู้ Term Loan	110,366.00
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	17,000.00
พันธบัตร	<u>139,750.00</u>
รวมภาระผูกพัน (หมายเหตุ 7.23.2.2)	<u>267,116.00</u>

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ใช้เงินไปในการดำเนินโครงการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 313,103.14 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยเงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ (โครงการรักษาเสถียรภาพราคายาง) จำนวน 1,163.72 ล้านบาท (หมายเหตุ 7.3.3) และลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ (ข้าวเปลือกนาปี 54/55) จำนวน 44,823.42 ล้านบาท และไม่รวมอยู่ในงบการเงิน ธ.ก.ส. จำนวน 267,116 ล้านบาท

7.37 โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 อนุมัติให้ดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2555/2556 (เป็นการช่วยเหลือต่อเนื่องจากโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/2555 และโครงการนาปรังปี 2555) เฉพาะในส่วนของข้าวเปลือกนาปี จำนวน 15 ล้านตัน โดยเริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2555 เป็นต้นไปและอนุมัติวงเงินเพื่อการดำเนินโครงการดังกล่าวเป็นเงิน 240,000 ล้านบาท โดยเป็นวงเงินสินเชื่อเพิ่มเติมจำนวนไม่เกิน 150,000 ล้านบาท เมื่อรวมกับวงเงินที่คณะรัฐมนตรีมีมติไว้เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 จำนวน 269,160 ล้านบาท จะต้องไม่เกินกรอบวงเงินจำนวน 410,000 ล้านบาท ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติไว้เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554

ในการดำเนินโครงการใช้เงินจากวงเงิน 90,000 ล้านบาท ของ ธ.ก.ส. ที่ได้รับจากการระบายผลิตผล ปีการผลิต 2554/2555 และวงเงินสินเชื่อในวงเงินไม่เกิน 15,000 ล้านบาท โดยในระหว่างที่กระทรวงการคลังไม่สามารถจัดหาสินเชื่อให้ ธ.ก.ส. ได้นั้น ธ.ก.ส. ได้สำรองจ่ายเงินให้แก่เกษตรกรในโครงการดังกล่าว ดังนี้ (จำแนกรายโครงการ)

โครงการ	วงเงินใช้ไป	แหล่งเงินที่ใช้			รวม
		ธ.ก.ส.	ธ.ก.ส. สำรองจ่าย	เงินกู้	
ข้าวเปลือกนาปี ปี 55/56	174,207.93	76,366.42	3,413.51	94,428.00	174,207.93
มันสำปะหลัง ปี 55/56	<u>22,472.27</u>	-	<u>22,472.27</u>	-	<u>22,472.27</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>196,680.20</u>	<u>76,366.42</u>	<u>25,885.78</u>	<u>94,428.00</u>	<u>196,680.20</u>

หน่วย : ล้านบาท

Handwritten signature/initials

ธ.ก.ส.ได้กู้เงิน Term Loan ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและพันธบัตร เพื่อนำไปจ่ายเงินกู้เกษตรกรโครงการต่างๆ รวมทั้งสิ้น 94,428 ล้านบาท ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2556</u>
เงินกู้ Term Loan	62,428.00
ตั๋วสัญญาใช้เงิน	2,000.00
พันธบัตร	<u>30,000.00</u>
รวมภาระผูกพัน (หมายเหตุ 7.23.3.3)	<u>94,428.00</u>

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 โครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ใช้เงินไปในการดำเนินโครงการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 196,680.20 ล้านบาท บันทึกเป็นลูกหนี้ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. จำนวน 102,252.20 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วย เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ จำนวน 38,625.98 ล้านบาท (หมายเหตุ 7.3.3) และลูกหนี้รอการชดใช้โครงการนโยบายรัฐ (ข้าวเปลือกนาปี รอบ 1 ปี 55/56 และมันสำปะหลังปี 55/56) จำนวน 63,626.22 ล้านบาท และไม่รวมอยู่ในงบการเงิน ธ.ก.ส. จำนวน 94,428 ล้านบาท

7.38 ร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อการสนับสนุนและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน เฉพาะกิจ พ.ศ. ....

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2555 อนุมัติหลักการร่าง พ.ร.บ. กองทุนเพื่อการสนับสนุนและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน เฉพาะกิจ พ.ศ. .... ซึ่งกองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือสถาบันการเงินเฉพาะกิจโดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ นำส่งเงินเข้ากองทุนตามอัตราที่กำหนดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด แต่ต้องไม่เกินร้อยละหนึ่งของยอดเงินฝากถัวเฉลี่ย ในส่วนหลักเกณฑ์และวิธีการในการคำนวณยอดเงินฝากถัวเฉลี่ยให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศ

ขณะนี้ร่าง พ.ร.บ.ดังกล่าวอยู่ระหว่างดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย

7.39 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับการอนุมัติจากผู้จัดการ ธ.ก.ส. เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2556

.....

